

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

2528

Na temelju članka 103. stavka 2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima («Narodne novine» broj 76/09.) ministar unutarnjih poslova donosi

PRAVILNIK

O NAČINU POSTUPANJA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se način postupanja policijskih službenika prilikom obavljanja policijskih poslova i primjene policijskih ovlasti, način pružanja pomoći, nošenje službenog oružja i streljiva, obavljanje policijskih poslova u inozemstvu, obavljanje policijskih poslova koje inozemni policijski službenik obavlja u Republici Hrvatskoj te način obavljanja kriminalističkog istraživanja.

Predstavljanje i ophođenje

Članak 2.

Policijski službenik dužan je u obavljanju policijskih poslova ophoditi se uljudno prema građanima, pozdraviti ih te oslovljavati riječima: gospođo odnosno gospodine.

Policijski službenik koji obavlja policijske poslove u građanskom odijelu osobi kojoj se obraća predstaviti će se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

Policijski službenik u odori, na zahtjev osobe kojoj se obraća, predstaviti će se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

Policijski službenik neće se predstaviti pokazivanjem službene značke i službene iskaznice kada za to postoje razlozi propisani Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima (u daljnjem tekstu: Zakon). U tom slučaju priopćit će osobi podatak o broju svoje službene značke te će osobu uputiti da se obrati zahtjevom ustrojstvenoj jedinici policije u koju je policijski službenik raspoređen.

Ustrojstvena jedinica policije koja zaprimi zahtjev iz stavka 4. ovog članka ocijenit će zakonitost postupanja policijskog službenika, te o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva.

Pripravnost i razmjernost

Članak 3.

Policijski službenik prilikom obavljanja policijskog posla mora biti pripravan kako bi spriječio napad, bijeg ili samoozljeđivanje osobe prema kojoj postupaju.

Policijski službenik će razmjerno svrsi obavljanja policijskog posla primijeniti zakonom propisanu ovlast na način kojim se s najmanje štetnih posljedica taj posao može obaviti.

Podnošenje izvješća

Članak 4.

Policijski službenik će o obavljenim policijskim poslovima te primijenjenim policijskim ovlastima podnijeti pisano izvješće nadređenom policijskom službeniku.

Podnošenje usmenog priopćenja ne oslobađa policijskog službenika obveze podnošenja izvješća iz stavka 1. ovog članka.

Odredbe stavka 1. i 2. ovog članka ne odnose se na operativna izvješća, službene zabilješke i druga izvješća koja se odnose na rad ili na podatke prikupljene od informatora.

II. PRUŽANJE POMOĆI

Članak 5.

Policija će pružiti pomoć ovlaštenom podnositelju zahtjeva ako se prilikom provođenja službene radnje opravdano očekuje pružanje otpora.

Policija će na temelju zakona koji se odnosi na postupanje prema osobama s duševnim smetnjama na poziv doktora medicine pružiti pomoć zdravstvenim djelatnicima pri savladavanju tjelesnog otpora osobe s težim duševnim smetnjama, koja uslijed svoje duševne smetnje ozbiljno i izravno ugrožava vlastiti život, odnosno život ili zdravlje ili sigurnost drugih osoba, a koju treba smjestiti u psihijatrijsku ustanovu bez njenog pristanka, ali samo dok ta osoba pruža tjelesni otpor te dok se ne osigura njeno zbrinjavanje i otklanjanje neposredne opasnosti od te osobe.

Policija će na temelju zakona koji se odnosi na postupanje prema osobama s duševnim smetnjama na poziv ravnatelja psihijatrijske ustanove ili zdravstvenog djelatnika kojeg je za to ovlastio, žurno pružiti odgovarajuću pomoć kada postoji izravna opasnost da će osoba s duševnim smetnjama svojim ponašanjem u psihijatrijskoj ustanovi napasti na život ili tijelo neke osobe ili otuđiti, uništiti ili teže oštetiti imovinu te ustanove.

Policija će sukladno mogućnostima pružiti pomoć na zahtjev ovlaštene osobe tijela državne uprave koje je ometeno u provođenju službene radnje iz svoje nadležnosti, čija bi odgoda onemogućila provođenje hitne dokazne radnje i pribavljanje dokaza potrebnih za provođenje prekršajnog postupka.

Policijski službenici će kod pružanja pomoći iz stavka 2. i 3. ovog članka provjeriti je li pomoć zatražena od strane ovlaštene osobe (doktor medicine – ravnatelja psihijatrijske ustanove ili osoba koju je on za to ovlastio).

Ostali oblici pružanja pomoći ne smatraju se pružanjem pomoći u smislu članaka od 5. do 10. ovog Pravilnika, a prema takvim zahtjevima postupat će se kao s podnescima prema odredbama propisa koji se na njih odnose.

Članak 6.

Zahtjev za pružanjem pomoći podnosi se u pisanom obliku mjesno nadležnoj policijskoj upravi u roku od najmanje osam dana prije podnositeljeve radnje, a u kraćem roku, odnosno odmah, ukoliko se radi o zahtjevu za pružanjem pomoći na temelju propisa kojim je taj rok drukčije određen.

Iznimno, ukoliko se radi o pružanju pomoći iz članka 5. stavka 2., 3. i 4. ovog Pravilnika, zahtjev se može podnijeti usmeno s obvezom naknadne dostave u pisanom obliku. O zaprimljenom usmenom zahtjevu sastavlja se službena zabilješka i postupa kao i s pisanim zahtjevom.

Zahtjev mora sadržavati podatke o podnositelju, mjestu, vremenu, sudionicima i odgovornim osobama koje u ime podnositelja provode radnju, obrazloženo pravno utemeljenje za pružanjem pomoći, činjenice koje ukazuju na mogućnost pružanja otpora i opasnost te druge činjenice koje su od značaja za donošenje i provođenje odluke o pružanju pomoći.

Tijekom razmatranja zahtjeva od podnositelja će se pisanim, a iznimno i usmenim putem zatražiti da ga nadopuni ukoliko ne sadrži dovoljno činjenica za donošenje odluke o pružanju pomoći.

Pomoć iz stavka 1. ovog članka pruža se na temelju podnositeljevog zahtjeva, procjene rizika, odluke o pružanju pomoći i plana postupanja.

Članak 7.

Pružanje pomoći neće se odobriti:

1. ako zahtjev nije utemeljen na zakonu,
2. ako je zahtjev podnijela neovlaštena osoba,
3. ako zahtjev nije podnesen na vrijeme,
4. ako postoji osnova sumnje da podnositeljeva radnja ili postupci koji su joj prethodili predstavljaju kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,
5. ako u zahtjevu nisu navedene činjenice koje ukazuju na mogućnost pružanja otpora i opasnosti,
6. ako podnositelj zahtjeva ne dopuni zahtjev sukladno članku 6. stavku 4. ovog Pravilnika.

O odbijanju zahtjeva načelnik policijske uprave će bez odgode pisanim putem izvijestiti glavnog ravnatelja policije.

Nadležni rukovoditelj izvijestit će podnositelja zahtjeva o nemogućnosti pružanja pomoći, ako bi pružanje pomoći, s obzirom na broj potrebnih policijskih službenika i policijske tehnike koje bi za tu potrebu trebalo odrediti te nedovoljnog vremena za pripremu, bitno utjecalo na provedbu redovitih policijskih poslova. Tom prilikom zatražit će se od podnositelja zahtjeva određivanje novog roka za provođenje službene radnje u vrijeme kada će policija biti u mogućnosti pružiti potrebnu pomoć.

Članak 8.

Plan pružanja pomoći donosi nadležni rukovoditelj.

Tijekom izrade plana policijski službenici će izvršiti odgovarajuće provjere i prikupiti potrebne podatke koji se odnose na sigurnost ljudi i imovine prilikom pružanja pomoći.

Plan se donosi u pisanom obliku najkasnije tri dana prije provođenja, a izvršavaju ga najmanje dva policijska službenika od kojih jedan mora biti određen rukovoditeljem pružanja pomoći.

Iznimno, ako za to postoje opravdani razlozi, pružanje pomoći može se poduzeti i bez pisanog plana, pri čemu je nadležni rukovoditelj dužan plan postupanja usmeno priopćiti policijskim službenicima određenim za pružanje pomoći.

Članak 9.

Prilikom pružanja pomoći policijski službenici će policijske ovlasti primjenjivati radi zaštite sigurnosti osoba, zaštite javnog reda i mira i imovine te sprječavanja i otkrivanja prekršaja i kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, odnosno prikupljanja podataka o tim djelima i njihovim počiniteljima.

Pružanje pomoći obustavit će se ukoliko to zahtjeva odgovorna osoba podnositelja i u slučaju kada je to propisano ovim Pravilnikom.

Ukoliko tijekom pružanja pomoći policijski službenici utvrde postojanje razloga za odbijanjem pružanja pomoći iz članka 7. stavka 1. ovog Pravilnika, o tome će odmah obavijestiti odgovornu osobu podnositelja te izvijestiti nadređenog rukovoditelja, koji će o tome odmah izvjestiti načelnika policijske uprave ili drugog nadležnog rukovoditelja radi donošenja odluke o pružanju pomoći.

Ako uporabu sile radi udaljenja osobe koja ometa ovrhu naloži sudski ovršitelj na temelju posebnog propisa, sredstva prisile uporabiti će se samo ako se udaljenje takve osobe ne može izvršiti primjenom policijskih ovlasti kojima se u najmanjoj mogućoj mjeri zadire u slobode i prava čovjeka.

U slučaju kada osoba prema kojoj se treba poduzeti službena radnja zbog koje je zatražena pomoć policije ili osoba koja s njom živi u istom domaćinstvu ima oružni list za držanje ili nošenje oružja, policijski službenici će prije poduzimanja službene radnje obaviti nadzor nad držanjem i čuvanjem oružja. Ako osoba oružje drži na propisani način, naredit će joj se da zaključa metalni ormar u kojemu se oružje nalazi te će na taj način oružje staviti pod nadzor za vrijeme obavljanja službene radnje.

Ukoliko se postupanjem iz stavka 5. ovog članka utvrdi da se oružje drži ili nosi na nepropisan način ili osoba svojim ponašanjem upućuje na sumnju da će pružiti otpor izvršenju službene radnje, oružje će se privremeno oduzeti sukladno posebnom propisu.

Članak 10.

O pruženoj pomoći izrađuje se troškovnik.

Obrazac troškovnika nalazi se u prilogu ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

III. NOŠENJE ORUŽJA I STRELJIVA

Članak 11.

Policijski službenik zadužuje oružje i streljivo nakon stjecanja policijskog zvanja i izdavanja službene značke i iskaznice.

Vrsta i način nošenja službenog oružja i streljiva ovise o vrsti policijskog posla koji obavlja policijski službenik.

Članak 12.

Policijski službenik zadužuje osnovano oružje s 50 komada pripadajućeg streljiva.

Policijski službenik dužan je dio streljiva umetnuti u nabojnike do njihova punog kapaciteta, a preostali dio čuvati na siguran način.

U slučaju utroška, nestanka ili gubitka streljiva policijski službenik zadužuje potrebnu količinu streljiva do 50 komada. Izdavanje potrebne količine streljiva odobrava nadležni rukovoditelj na temelju pisanog i obrazloženog zahtjeva policijskog službenika.

Prilikom obuke u gađanju službenim oružjem policijski službenik koristit će streljivo koje ima na zaduženju, a preuzet će novo streljivo u količini do 50 komada.

Članak 13.

Nadležni rukovoditelj odobrava zaduženje posebnog oružja i streljiva.

Streljivo za posebno oružje policijski službenik preuzima zajedno s oružjem iz priručnog skladišta ustrojstvene jedinice, u količini koju odredi nadležni rukovoditelj.

Nakon obavljenog policijskog posla, zajedno s posebnim oružjem, policijski službenik vraća i zaduženo streljivo odnosno neutrošeno streljivo, ako je došlo do uporabe posebnog oružja.

Članak 14.

Policijski službenik razdužuje osnovano oružje i streljivo prelaskom na rad u drugu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i to: u drugu policijsku upravu; ustrojstvenu jedinicu koja je opremljena posebnim tipom/markom oružja; iz policijske uprave u Ravnateljstvo policije ili upravu u Ministarstvu; iz Ravnateljstva

policije ili uprave u Ministarstvu u policijsku upravu; iz uprave u Ministarstvu u drugu upravu u Ministarstvu, odlaskom u mirovinu, udaljenjem iz službe ili prestankom radnog odnosa u Ministarstvu.

Članak 15.

Kada policijski službenik koristi službeno prijevozno sredstvo, dužan je posebno oružje držati u posebno ugrađenim nosačima oružja.

Ukoliko prijevozno sredstvo nema ugrađene nosače oružja, policijski službenik je oružje dužan prevoziti tako da ne dovede u opasnost sebe i druge.

U prijevoznim sredstvima oružje se ne smije ostavljati bez nadzora.

Članak 16.

Policijski službenik može zadužiti i nositi samo posebno oružje i streljivo za čije je rukovanje i uporabu osposobljen.

Policijski službenik dužan je obavijestiti svog nadređenog rukovoditelja, o tome da nije osposobljen za uporabu pojedinog posebnog oružja.

Članak 17.

Policijski službenik koji poslove obavlja u odori nosi službeno oružje u futroli na strani ruke kojom rukuje oružjem.

Policijski službenik iz stavka 1. ovog članka nosi pričuvni spremnik u futroli za pričuvni spremnik, na kompletu za nošenje oružja, na suprotnoj strani od futrole za oružje.

U slučaju kada u obavljanju policijskog posla opravdano može pretpostaviti da će se prilikom njegova daljnjeg obavljanja naći u situaciji u kojoj bi mogli biti ispunjeni uvjeti za uporabu vatrenog oružja, policijski službenik može ubaciti streljivo u cijev oružja prije nastavka obavljanja policijskog posla.

Nakon što prestanu okolnosti iz stavka 3. ovog članka policijski službenik je dužan provjeriti nalazi li se naboj u cijevi te oružje na siguran način isprazniti.

Futrola za službeno oružje i futrola za pričuvni spremnik sastavni su dio službenog policijskog kompleta za nošenje oružja.

Iznimno, policijski službenik u svečanoj odori koji ne obavlja policijske poslove nije dužan nositi službeno oružje na način propisan ovim Pravilnikom.

Članak 18.

Policijski službenik koji policijske poslove obavlja u građanskom odijelu, osobno oružje i streljivo nosi prikriveno u futroli na remenu hlača, na nozi ili ispod pazuha odnosno u posebnim torbicama.

Članak 19.

Tijekom obavljanja poslova u službenim prostorijama policije, policijski službenik, ovisno o okolnostima, smije osobno oružje odložiti na sigurno mjesto na način koji onemogućava njegovu dostupnost drugim osobama.

Članak 20.

Policijski službenici za vrijeme nošenja, rukovanja i uporabe službenog oružja dužni su se pridržavati mjera sigurnosti u rukovanju oružjem.

Članak 21.

Kada policijski službenik ne nosi osnovano i posebno oružje, dužan ga je čuvati odvojeno od streljiva, pohraniti ga na sigurno mjesto izvan dohvata drugih osoba te voditi brigu o njegovoj ispravnosti i čistoći.

Članak 22.

Policijski službenik može službeno oružje nositi i izvan službe. Izvan službe policijski službenik u građanskom odijelu službeno oružje nosi prikriveno na način da ne uznemirava građane.

IV. SURADNJA S INOZEMNIM POLICIJAMA I DRUGIM MEĐUNARODNIM TIJELIMA

Članak 23.

Policija radi obavljanja policijskih poslova ostvaruje suradnju s inozemnim policijama i drugim međunarodnim tijelima kroz:

- razmjenu informacija i podataka,
- postupanje po zamolbama i zahtjevima,
- upućivanje policijskih službenika na rad u inozemstvo,
- angažiranje inozemnih policijskih službenika u Republici Hrvatskoj,
- provedbu zajedničke istrage,
- obrazovanje, stručno usavršavanje i osposobljavanje policijskih službenika.

1. Obavljanje policijskih poslova u inozemstvu

Članak 24.

Policijski službenik obavlja policijske poslove u inozemstvu na način propisan međunarodnim ugovorom ili drugim međunarodnim propisom, propisima Republike Hrvatske i propisima države primateljice.

Policijski službenik u državi primateljici primjenjuje policijske ovlasti na temelju odredbi međunarodnog ugovora ili sporazuma o policijskoj suradnji sklopljenog između Republike Hrvatske i države primateljice.

Članak 25.

Policijski službenik koji se upućuje na rad u inozemstvo dužan je poštivati pravni poredak države u kojoj će obavljati policijske poslove.

Policijski službenik iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način upoznat će se s međunarodnim ugovorom ili drugim međunarodnim propisom te važećim propisima koji uređuju policijske poslove i ovlasti u zemlji u koju se upućuje.

Policijski službenik iz stavka 1. ovog članka dužan je poštivati kodeks policijske etike i čuvati ugled Republike Hrvatske u čije ime obavlja policijske poslove u inozemstvu.

Članak 26.

Policijski službenik može obavljati policijske poslove u inozemstvu u službenoj policijskoj odori ili građanskom odijelu, ovisno o zadaćama radi kojih se upućuje na rad u inozemstvo.

Policijski službenik u građanskoj odjeći, kada obavlja poslove vezane uz sigurnost na sportskim natjecanjima, mora nositi poseban policijski prsluk sukladno uputama i preporukama policije države primateljice.

Članak 27.

Prilikom obavljanja policijskih poslova u inozemstvu policijski službenik nosi službenu značku i iskaznicu.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, policijski službenik neće nositi službenu značku i iskaznicu kada obavlja službene poslove uz prikrivanje svojstva policijskog službenika.

Članak 28.

Policijski službenik upućen na rad u inozemstvo može radi obavljanja policijskih poslova nositi sa sobom službeno naoružanje, druga sredstva prisile i drugu opremu, ako je to ugovoreno s državom primateljicom ili na temelju odobrenja države primateljice.

Članak 29.

O obavljenim policijskim poslovima i primijenjenim policijskim ovlastima u inozemstvu policijski službenik redovito, prema planu, izvješćuje ustrojstvenu jedinicu Ministarstva u sjedištu u čijoj nadležnosti su policijski poslovi radi kojih je policijski službenik upućen u inozemstvo.

Policijski službenik će odmah izvijestiti rukovoditelja određenog planom ukoliko se prilikom obavljanja policijskih poslova u inozemstvu od njega bude zahtijevalo da obavlja poslove koji nisu obuhvaćeni planom.

Po povratku iz inozemstva policijski službenik neposrednom rukovoditelju podnosi izvješće o tijeku boravka i obavljanju policijskih poslova i primjeni ovlasti u inozemstvu.

2. Obavljanje policijskih poslova koje inozemni policijski službenik obavlja u Republici Hrvatskoj

Članak 30.

Policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela može na području Republike Hrvatske obavljati policijske poslove i primijeniti policijske ovlasti sukladno međunarodnom ugovoru ili drugom međunarodnom propisu te propisima Republike Hrvatske.

Policijskog službenika iz stavka 1. ovog članka na odgovarajući način upoznat će se s međunarodnim ugovorom ili drugim međunarodnim propisom, te važećim propisima koji uređuju policijske poslove i ovlasti u Republici Hrvatskoj.

Članak 31.

Glavni ravnatelj policije podnosi ministru unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: ministar) prijedlog za izdavanje odobrenja policijskom službeniku strane države ili međunarodnog tijela za obavljanje pojedinih policijskih poslova u Republici Hrvatskoj.

Prijedlog mora sadržavati kratko obrazloženje, naziv međunarodnog ugovora o policijskoj suradnji s naznakom koje policijske poslove će obavljati policijski službenik iz stavka 1. ovog članka.

Članak 32.

Policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela može policijske ovlasti primijeniti uz prisutnost policijskog službenika Republike Hrvatske.

Članak 33.

Kada policijske ovlasti primjenjuje policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela, osoba prema kojoj se one primjenjuju mora se upoznati s činjenicom da policijske ovlasti primjenjuje policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela.

Članak 34.

Policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela za obavljanje policijskog posla, prema uvjetima određenim ovim Pravilnikom, može na područje Republike Hrvatske unijeti službeno vatreno oružje, druga sredstva prisile i policijsku opremu.

Prijedlog za unos vatrenog oružja, drugih sredstva prisile i policijske opreme mora se priložiti prijedlogu za izdavanje odobrenja za obavljanje policijskog posla od strane policijskog službenika strane države ili međunarodnog tijela.

Ustrojstvena jedinica policije koja je pribavila odobrenje ministra o dolasku policijskih službenika strane države ili međunarodnog tijela u Republiku Hrvatsku, dužna je pravovremeno dostaviti pisano izvješće Upravi za granicu. Pisano izvješće treba sadržavati:

- vrijeme dolaska/odlaska policijskih službenika u/iz Republike Hrvatske,
- granični prijelaz preko kojega će strani policijski službenik ući/izaći u/iz Republike Hrvatske,
- osobne podatke policijskih službenika (ime i prezime), državljanstvo te pripadnost nacionalnoj ili međunarodnoj policijskoj organizaciji,
- marku, tip i broj oružja te količinu streljiva koje će unijeti u Republiku Hrvatsku.

Ustrojstvena jedinica policije iz stavka 3. ovog članka pisanim putem izvijestit će Upravu za granicu i o odlasku policijskih službenika iz Republike Hrvatske. Pisano izvješće treba sadržavati podatke propisane stavkom 3. ovog članka.

Nakon zaprimljene obavijesti, Uprava za granicu poduzet će potrebne mjere za neometan dolazak i odlazak policijskih službenika strane države ili međunarodnog tijela.

Strani policijski službenici koji u Republici Hrvatskoj neposredno štite:

- predsjednika ili poglavara strane države mogu u Republiku Hrvatsku, uz odobrenje Ministarstva, unijeti najviše 3 komada vatrenog oružja s pripadajućim streljivom;
- predsjednika parlamenta i vlade strane države mogu u Republiku Hrvatsku, uz odobrenje Ministarstva, unijeti najviše 2 komada vatrenog oružja s pripadajućim streljivom;
- ministra vanjskih poslova strane države i vodeću osobu međunarodne organizacije i institucije mogu u Republiku Hrvatsku, uz odobrenje Ministarstva, unijeti najviše 1 komad vatrenog oružja s pripadajućim streljivom, osim ako međunarodnim ugovorom, na temelju prosudbe nadležne sigurnosne službe ili na temelju načela uzajamnosti, nije određeno drugačije.

Ako pojedino oružje iz stavka 6. ovog članka koristi više stranih policijskih službenika svakom će se izdati posebno odobrenje.

Članak 35.

Policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela može vatreno oružje uporabiti samo u slučajevima nužne obrane ili krajnje nužde prema zakonskim odredbama Republike Hrvatske.

Sredstva prisile policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela može uporabiti na način i uz uvjete kao i policijski službenik Republike Hrvatske.

Članak 36.

Odredbe članaka 31. do 35. ovoga Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se i na službenike sigurnosti stranih država i međunarodnih tijela koji provode osiguranje i zaštitu šticećenih osoba i objekata na području Republike Hrvatske.

3. Sudjelovanje policijskog službenika u zajedničkoj istrazi

Članak 37.

Prijedlog za osnivanje zajedničkog istražnog tima glavni ravnatelj policije podnosi ministru.

Odluku o osnivanju zajedničkog istražnog tima donosi ministar.

V. KRIMINALISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Članak 38.

Kriminalističko istraživanje počinje otvaranjem analitičke obrade ili početkom izvida kaznenog djela za koje se progone po službenoj dužnosti ili povodom prijedloga ili prekršaja ili obavljenom hitnom dokaznom radnjom kaznenog djela ili prekršaja.

Kriminalističko istraživanje u pravilu razumijeva: analitičku obradu, izvide kaznenog djela ili prekršaja i završnu akciju.

Početak izvida kaznenih djela koja se progone po službenoj dužnosti i po prijedlogu odobrava nadležni rukovoditelj na prijedlog Grupe za dodjelu zadataka i koordinaciju.

Kriminalističkim istraživanjem rukovodi za to određeni policijski službenik. Policijski službenik po nalogu nadležnog rukovoditelja sastavlja Plan kriminalističkog istraživanja. Plan kriminalističkog istraživanja odobrava nadležni rukovoditelj.

Započeti izvidi kaznenih djela upisuju se u Zbirku kriminalističkih istraživanja koja se vodi na Informacijskom sustavu Ministarstva.

Kriminalističko istraživanje završava:

- zatvaranjem analitičke obrade;
- ako se provedenim izvidima utvrdi da se ne radi o kaznenom djelu za koje se progone po službenoj dužnosti ili prekršaju;
- podnošenjem kaznene prijave ili posebnog izvješća protiv počinitelja kaznenog djela ili pokretanjem prekršajnog postupka.

Iznimno, ako ne postoje podaci potrebni za završetak kriminalističkog istraživanja na pisani prijedlog policijskog službenika koji je provodio kriminalističko istraživanje nadređeni rukovoditelj može odobriti privremeni prekid provođenja kriminalističkog istraživanja ako su u dotadašnjem provođenju poduzete sve potrebne mjere i radnje te provjereni svi raspoloživi podaci.

Ponovno aktiviranje izvida kaznenog djela iz stavka 7. ovog članka u slučaju novih saznanja odobrava nadređeni rukovoditelj na prijedlog Grupe za dodjelu zadataka i koordinaciju.

VI. POJEDINE POLICIJSKE OVLAŠTI

1. Prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka

Prikupljanje podataka

Članak 39.

Policijski službenik prikuplja podatke općenito, prigodno ili usmjereno.

Općenito prikupljanje podataka odnosi se na prikupljanje podataka o stanju sigurnosti kao i drugim podacima koji mogu doprinijeti uspješnom obavljanju policijskih poslova sukladno zakonu i propisima donesenim na temelju zakona.

Prigodno prikupljanje podataka odnosi se na prikupljanje podataka o počiniteljima kaznenih djela, prikrivačima, pomagačima, poticateljima te osobama za kojima se traga kao i drugim podacima koji se odnose na počinjena kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaje, a obavlja se sukladno zadaćama iz planova kriminalističkih istraživanja.

Usmjereno prikupljanje podataka odnosi se na prikupljanje podataka potrebnih za pokretanje i vođenje kaznenog postupka, a obavlja se sukladno strateškoj procjeni ili planu prikupljanja informacija kao dio plana kriminalističkog istraživanja određenog kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili po prijedlogu.

O prikupljenim podacima policijski službenik podnosi Operativno izvješće ili službenu zabilješku.

Članak 40.

Policijski službenik može prikupljati podatke:

- neposrednim opažanjem;
- od građana;
- od pravnih osoba i državnih tijela;
- od informatora;
- iz sredstava javnog priopćavanja;
- iz javnog pogovora;
- iz anonimnih ili pseudonimnih prijava fizičkih ili pravnih osoba te samoprijava;
- iz javnih izvora (zbirke podataka koje se vode u drugim državnim tijelima, ustanovama ili poduzećima s javnim ovlastima);
- iz otvorenih izvora podataka;
- korištenjem analogije (sličnost – podudarnost određenih podataka s otprije prikupljenim podacima o činjenju kažnjivih radnji);

- iz podataka zaprimljenih od Interpola, Europolu ili drugih međunarodnih organizacija ili policija drugih država;
- iz analitičkih obrada informacija sadržanih u policijskim zbirkama te sravnjivanjem tih informacija s osobnim podacima građana pohranjenim u bazama i drugim registrima;
- od pritvorenika ili zatvorenika;
- korištenjem tehničkih pomagala;
- korištenjem drugih propisanih metoda i sredstava.
- iz drugih izvora saznanja.

Članak 41.

Podaci o djeci i maloljetnicima prikupljaju se obazrivo tako da poduzimanje ove ovlasti ne šteti razvoju njihove ličnosti.

Članak 42.

Policijski službenik dužan je o prikupljenim podacima bez odgode usmeno i u pisanom obliku izvijestiti nadležnog rukovoditelja ili te podatke unijeti u odgovarajuću zbirku Ministarstva.

Članak 43.

Rukovoditelji su dužni policijske službenike poticati na prikupljanje operativno interesantnih podataka i podnošenje Operativnih izvješća.

Članak 44.

Policijski službenik radi obavljanja policijskih poslova može prikupljati obavijesti korisne za obavljanje policijskih poslova od osoba koje mu samoinicijativno ili na poticaj, dragovoljno, povremeno ili redovito daju takve podatke.

Osobne podatke građana iz stavka 1. ovog članka policijski službenik dostavlja ustrojstvenoj jedinici nadležnoj za kriminalističko-obavještajne poslove u Ravnateljstvu policije.

Ustrojstvena jedinica iz stavka 2. ovog članka vodi podatke o informatoru te informatoru dodjeljuje jedinstvenu sigurnosnu oznaku i istu dostavlja policijskom službeniku koji koristi informatora.

U daljnjem radu s informatorom policijski službenik, umjesto osobnih podataka koristi jedinstvenu sigurnosnu oznaku.

Osobni podaci informatora predstavljaju klasificirane službene podatke.

Informatoru se može isplatiti naknada troškova, a za uloženi trud i prikupljene obavijesti može biti i novčano nagrađen.

Procjena podatka

Članak 45.

Procjena podatka obavlja se na način da se procjenjuje pouzdanost izvora podatka i vjerodostojnost podatka.

Procjenu podatka obavlja policijski službenik koji je podatak prikupio.

Procjena podatka obvezni je postupak kod unosa podataka u zbirke Ministarstva.

Kodovi za procjenu pouzdanosti izvora podatka su:

KOD	ZNAČENJE	OPIS KODA
A	Pouzdan izvor	Ne postoji sumnja u pouzdanost, autentičnost i kompetentnost izvora ili je izvor u prošlosti bio pouzdan u svim slučajevima.
B	Najčešće pouzdan izvor	Izvor čije su se informacije, u prošlosti, pokazale točne u većini slučajeva.
C	Najčešće nepouzdan izvor	Izvor čije su se informacije, u prošlosti, pokazale netočne u većini slučajeva.
X	Neodređen izvor	Ne može se odrediti pouzdanost izvora ili postoji sumnja u pouzdanost, autentičnost i kompetentnost izvora.

Kodovi za procjenu vjerodostojnosti podatka su:

KOD	ZNAČENJE	OPIS KODA
1	Istinita	Policijskom službeniku je sa sigurnošću poznato da je podatak (informacija) istinita. Osobno poznato policijskom službeniku.
2	Vjerojatno istinita	Podatak (informacija) je osobno poznat izvoru, ali nije poznat policijskom službeniku.
3	Moguće istinita	Podatak (informacija) nije poznat osobno izvoru, ali je potkrepljena sa već zaprimljenim podacima (informacijama).
4	Neodređena	Podatak (informacija) nije poznat osobno izvoru te se ne može potkrijepiti sa već zaprimljenim podacima (informacijama).

Procjena podatka sastoji se od odabira jednog koda koji određuje pouzdanost izvora i jednog koda koji određuje vjerodostojnost podatka.

Pohrana, obrada i korištenje podataka

Članak 46.

Podaci se pohranjuju u pisanom ili digitalnom obliku.

Podaci se pohranjuju na način i u obliku koji osigurava njihovu trajnost i zaštitu od neovlaštenog pristupa.

Članak 47.

Obradu podataka koji se unose u zbirku obavljaju policijski službenici nadležni za pohranu i korištenje podataka, integracijom svih prikupljenih podataka, iznalaženjem njihove međusobne povezanosti ili međuovisnosti primjenom posebnih analitičkih i drugih metoda i tehnika.

Članak 48.

Pod korištenjem podataka podrazumijeva se uvid u podatke koji se vode u zbirkama. Pristup podacima odobrava rukovoditelj ustrojstvene jedinice nadležne za vođenje zbirke, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

2. Provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta

Provjera identiteta osobe

Članak 49.

Policijski službenik prilikom provjere identiteta mora biti pripravan spriječiti mogući napad ili bijeg osobe čiji se identitet provjerava.

Policijski službenik provjeru identiteta osobe provodi traženjem na uvid njene osobne iskaznice, vozačke dozvole, putne ili druge javne isprave s fotografijom izdane od nadležnog službenog tijela.

Provjera identiteta osobe koja nije dužna posjedovati javnu ispravu može se provesti i uvidom u drugu ispravu s fotografijom.

Provjera identiteta osobe koja nema kod sebe javnu ispravu može se provesti i na temelju vjerodostojnog iskaza osobe čiji je identitet provjeren.

Provjera identiteta za dijete ili maloljetnika koji ne posjeduje nikakvu javnu ispravu s fotografijom provest će se na temelju vjerodostojnog iskaza njegovog roditelja ili skrbnika, odnosno odgovorne osobe kojoj je dijete ili maloljetnik povjereno na brigu i skrb. U tu svrhu roditelja, skrbnika ili odgovornu osobu može se pozvati da pristupe u službene prostorije policije.

U cilju provjere identiteta za stranca te dijete ili maloljetnika stranog državljanina moguće je koristiti obavijesti dobivene posredstvom diplomatskog predstavništva zemlje porijekla odnosno podatke dobivene putem međunarodne policijske suradnje.

Članak 50.

Policijski službenik će provjeriti identitet osobe na zahtjev službenih tijela državne uprave, pravnih ili fizičkih osoba ukoliko je povrijeđeno neko njihovo pravo. U slučaju sumnje da se radi o namjeri zlouporabe osobnih podataka, policijski službenik će provjeriti identitet osobe, ali podatke neće pripočiti podnositelju zahtjeva već će ga uputiti da te podatke zatraži pisanim, obrazloženim zahtjevom od nadležne ustrojstvene jedinice policije.

Članak 51.

Policijski službenik će prilikom provjere identiteta usporediti podatke iz javne isprave s osobom koja se tom javnom ispravom služi.

U slučaju sumnje u vjerodostojnost isprave ili podataka kojima se osoba poslužila pristupiti će se utvrđivanju identiteta te osobe.

Članak 52.

O provjeri identiteta osoba koje se zateknu u prostoru ili objektu na kojemu je privremeno ograničena sloboda kretanja, na mjestu počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, za koju postoje osnovae sumnje da je počinitelj kaznenog djela ili osoba za kojom se traga, za koju je iz sigurnosnih razloga nužno provjeriti identitet kao i osoba koje bez opravdanog razloga prikupljaju podatke o šticienoj osobi, objektu ili prostoru u kojem se šticiena osoba nalazi podnosi se pisano izvješće.

O podacima iz stavka 1. ovog članka vodi se posebna zbirka.

Utvrđivanje identiteta osoba

Članak 53.

Utvrđivanjem identiteta osobe provjeravaju se i utvrđuju pravna, stvarna i tjelesna svojstva po kojima se ta osoba razlikuje od drugih osoba.

Utvrđivanje identiteta osobe provodi se:

1. Prema osobi kojoj se identitet ne može provjeriti,
2. Prema osobi koja ne posjeduje javnu ispravu na osnovau koje se može provjeriti identitet,
3. Kada postoji sumnja u vjerodostojnost isprave ili iskaza osobe kojoj je identitet utvrđen, i
4. Na zahtjev suda, državnog odvjetništva ili drugog nadležnog tijela.

Identitet se utvrđuje i za mrtvo tijelo nepoznate osobe.

Članak 54.

Utvrđivanje identiteta osobe provodi se korištenjem metoda i sredstava kriminalističke tehnike i taktike, te primjenom medicinskih i drugih odgovarajućih postupaka, i to:

1. Provjerom podataka o građanskom statusu osobe (javne isprave, matice rođenih, vjenčanih, umrlih i druge službene evidencije),
2. Uzimanjem otisaka papilarnih linija i usporedbom s nespornim otiscima,
3. Fotografiranjem i usporedbom fotografije s postojećom,
4. Iskazom osoba koje mogu prepoznati osobu čiji se identitet utvrđuje u naravi putem fotografije, filmskog zapisa, prepoznavanjem odjeće, obuće i drugih predmeta koji mogu poslužiti za utvrđivanje identiteta,
5. Pomoću osobnog opisa,
6. Pomoću utvrđivanje strukture DNK profila,
7. Drugim raspoloživim metodama (superpozicija, grafološko vještačenje, analiza glasa, zubna formula i dr.).

Metode i postupci utvrđeni stavkom 1. točkom 2., 6., i 7. ne mogu se primjenjivati prilikom utvrđivanja identiteta osobe za koju ne postoje osnovae sumnje da je počinila kazneno djelo ili prekršaj, bez njezinog pisanog pristanka ili pisanog pristanka njenog zakonskog zastupnika.

Prilikom uzimanja otisaka papilarnih linija, uzoraka DNK ili uzoraka potrebnih za utvrđivanja identiteta drugim raspoloživim metodama od osoba iz stavka 2. ovog članka, policijski službenik će sastaviti zapisnik o privoli osobe.

Odredbe stavka 2. ovog članka ne odnose se na utvrđivanje identiteta mrtvog tijela nepoznate osobe.

Policijski službenik će o utvrđivanju identiteta osobe sačiniti zapisnik. U zapisniku se mora naznačiti sredstvo ili metoda kojom je utvrđen identitet osobe, činjenice koje su utvrđene te podaci o osobi koja je utvrdila identitet.

Provjera i utvrđivanje identiteta predmeta

Članak 55.

Provjera i utvrđivanje identiteta predmeta obavlja se kada postoji osnova sumnje da predmet potiče od kaznenog djela ili prekršaja, bilo da je pribavljen, nastao ili je njime počinjeno kazneno djelo ili prekršaj.

Identifikacijom se utvrđuju obilježja i svojstva po kojima se određeni predmet razlikuje od drugih istovrsnih predmeta (npr. oblik, veličina, boja, težina, kvaliteta, oznake, oštećenja i dr.), te utvrđuje odnos između osobe ili događaja i tog predmeta.

Članak 56.

Policijski službenik će od osobe koja sudjeluje u postupku utvrđivanja identiteta predmeta zatražiti da opiše predmet, te navede obilježja i svojstva po kojima se taj predmet razlikuje od drugih predmeta.

Policijski službenik će, ukoliko je to moguće, osobi iz stavka 1. ovog članka predmet čiji se identitet utvrđuje predočiti zajedno s drugim istovrsnim predmetima.

Policijski službenik će o identifikaciji predmeta sačiniti zapisnik. U zapisniku se mora naznačiti sredstvo ili metoda kojom je utvrđen identitet predmeta, te podaci o osobi koja je utvrdila identitet.

Prikrivena provjera identiteta osobe

Članak 57.

Nadležni rukovoditelj odobrit će uporabu mjera prikrivene provjere identiteta, osim prikrivenog tehničkog snimanja, ako se provjera ne može provesti na drugi način ili ako bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće. Mjere tehničkog snimanja za prikriveno provjeravanje identiteta odobrava glavni ravnatelj policije.

Policijski službenik koji provodi prikriveno provjeravanje identiteta osobe će prikriti svoje svojstvo i neće se predstaviti pokazivanjem službene značke ni službene iskaznice ako bi to moglo ugroziti cilj provjere.

Policijski službenik iz stavka 2. ovog članka svojstvo policijskog službenika može prikrivati uporabom za tu svrhu pripremljenih isprava o svom identitetu i vlasništvu nad stvarima.

Izradu i uporabu isprava i stvari iz stavka 3. ovog članka odobrava načelnik Uprave kriminalističke policije.

3. Prikupljanje obavijesti od građana

Članak 58.

U slučaju kada postoji opasnost za život ili tijelo ili imovinu davatelja obavijesti ili ako je to važno za uspješno obavljanje policijskih poslova, policijski službenik može predložiti prikrivanje osobnih podataka davatelja obavijesti.

Članak 59.

Policijski službenik koji prikuplja obavijesti uz prikrivanje svojstva policijskog službenika može to svojstvo prikrivati uporabom za tu svrhu pripremljenih isprava o svom identitetu i vlasništvu nad stvarima.

Izradu i uporabu isprava i stvari iz stavka 1. ovog članka odobrava načelnik Uprave kriminalističke policije.

4. Pozivanje

Članak 60.

Pozivanje osobe obavlja se u pravilu dostavom pisanog poziva.

Kada se osobu poziva usmeno ili putem telekomunikacijskog sredstva o tome će policijski službenik sačiniti službenu zabilješku.

Članak 61.

Pisani poziv obvezno sadrži:

- naziv ustrojstvene jedinice i njezinu adresu,
- broj i datum,
- ime i prezime, datum rođenja, ime roditelja, adresu osobe koja se poziva i njezin osobni identifikacijski broj,
- datum, vrijeme i mjesto na koje se osoba poziva,
- razlog pozivanja,
- službeni pečat i potpis.

Članak 62.

Pisani poziv dostavlja se putem pošte ili druge pravne osobe nadležne za dostavu pisanih pošiljki ili ga uručuje policijski službenik.

Policijski službenik iz stavka 1. ovog članka pisani poziv uručuje na adresi stanovanja osobe, radnom mjestu ili drugom mjestu gdje zatekne pozivanu osobu.

Policijski službenik će uručivanje poziva na adresi stanovanja obaviti na ulaznim vratima doma.

Iznimno od stavka 3. ovog članka, policijski službenik će uručenje poziva obaviti u domu ukoliko je u dom pozvan.

Članak 63.

Policijski službenik će prije uručivanja poziva provjeriti identitet osobe kojoj poziv uručuje, te od nje zatražiti potpisivanje dostavnice o prijemu poziva.

Policijski službenik će na traženje osobe koja se pozivu odazvala izdati pisanu potvrdu.

Obrazac pisane potvrde iz stavka 2. ovog članka sastavni je dio ovog Pravilnika.

5. Dovođenje i privođenje

Članak 64.

Nalog o dovođenju ili pisanu zapovijed nadređenog za dovođenje izvršavaju najmanje dva policijska službenika.

Pisanu zapovijed iz stavka 1. ovog članka može izdati rukovoditelj najmanje na radnom mjestu pomoćnika načelnika policijske postaje ili načelnika odjela ili sektora u policijskoj upravi, a u sjedištu Ministarstva načelnik ustrojstvene jedinice.

Obrazac pisane zapovijedi iz stavka 1. ovog članka sastavni je dio ovog Pravilnika.

Članak 65.

Policijski službenik će prije postupanja po nalogu o dovođenju ili pisanoj zapovijedi za dovođenje u zbirka koje se vode u Ministarstvu provjeriti postoje li podaci koji bi mogli ukazivati na eventualni bijeg, pružanje otpora ili napad na policijskog službenika od strane osobe koju treba dovesti.

Ukoliko se provjerom dođe do saznanja o činjenicama koje upućuju na mogućnost bijega, napada ili otpora osobe koju se treba dovesti ili drugih njoj bliskih osoba, policijski službenik sačinit će Plan dovođenja. Neposredno nadređeni policijski službenik odobriti će Plan dovođenja.

Članak 66.

Policijski službenik će provjeriti identitet osobe koju treba dovesti ili privesti te će joj uručiti dovedbeni nalog ili zapovijed, upoznati s razlozima poduzimanja ovih mjera i pozvati je da pođe s njim.

Policijski službenik će prisilno dovesti osobu koja pruži otpor dovođenju ili privođenju.

Policijski službenik vezat će osobu za koju je izrađen Plan dovođenja, kao i osobu koja pruži otpor dovođenju ili privođenju ili koja prijeti ili napadne policijskog službenika.

Policijski službenik nije dužan prethodno uručiti dovedbeni nalog ili pisanu zapovijed niti upoznati s razlozima poduzimanja ovih mjera, osobu za koju je to Planom dovođenja predviđeno ili ukoliko postoje neke druge okolnosti predviđene stavkom 3. ovog članka.

Članak 67.

Policijski službenik pregledat će osobu koju dovodi ili privodi radi pronalaženja predmeta pogodnih za napad, otpor ili samoozljeđivanje. Policijski službenik će o oduzimanju predmeta izdati potvrdu.

Oduzete predmete iz stavka 1. ovog članka policijski službenik će uz potvrdu predati tijelu kojem se osoba dovodi.

Policijski službenik neće postupiti na način predviđen stavkom 2. ovog članka ako je kod osobe pronašao oružje, već će oduzeto oružje pohraniti u nadležnoj ustrojstvenoj jedinici policije i postupiti sukladno propisima o oružju.

Članak 68.

Policijski službenik dužan je osobu koju dovodi ili privodi upoznati s pravom na obavještanje obitelji ili drugih osoba kao i pravom na branitelja.

Pravo iz stavka 1. ovog članka ne obvezuje policijskog službenika na odgodu dovođenja ili privođenja.

Članak 69.

Dovođenje ili privođenje se u pravilu obavlja službenim vozilom koje ima odvojeni prostor za smještaj osobe prema kojoj se postupa.

Ukoliko se dovođenje ili privođenje obavlja vozilom koje nema odvojeni prostor iz stavka 1. ovog članka, osobu koju se dovodi ili privodi se smješta na sjedište iza suvozača, veže sigurnosnim pojasom, vrata se zabravljaju na način da se ne mogu otvoriti iznutra, a policijski službenik sjeda iza vozača kako bi bio u mogućnosti pravovremeno zapriječiti napad, otpor ili samoozljeđivanje osobe.

Dovođenje ili privođenje iznimno se može obaviti javnim prijevozom tako da se osobu koju se dovodi ili privodi, ukoliko to mogućnosti dozvoljavaju, smjesti izdvojeno od ostalih putnika.

Smještaj policijskih službenika i osobe koju se dovodi ili privodi zrakoplovom ili plovilom određuje se u dogovoru sa zapovjednikom zrakoplova ili plovila.

Članak 70.

Dovođenje ili privođenje djeteta ili maloljetnika obavljaju policijski službenici u građanskoj odjeći u službenom vozilu bez policijskih obilježja.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, privođenje mogu obaviti policijski službenici u odori vozilom s policijskim obilježjima.

Članak 71.

Ako se osoba koju treba dovesti ili privedi pozove na imunitet, policijski službenik provjerit će vjerodostojnost isprave kojom se dokazuje postojanje imuniteta, zastati s postupanjem i o tome odmah obavijestiti neposredno nadređenog policijskog službenika.

Članak 72.

U slučaju potrebe nasilnog ulaska u dom radi izvršenja naloga o dovođenju primjenit će se odredbe ovog Pravilnika o ulasku u tuđi dom.

Članak 73.

O zaprekama za dovođenje osobe nadležnom tijelu u određenom roku pravovremeno će se obavijestiti odgovorna osoba tog tijela.

Od tijela kojem se predaje dovedena ili privedena osoba zatražit će se pisana potvrda o vremenu preuzimanja osobe.

Članak 74.

Ako privedenu osobu treba smjestiti u posebnu prostoriju do prestanka djelovanja opojnog sredstva, prije provođenja te mjere mora se utvrditi pod utjecajem kojeg opojnog sredstva se osoba nalazi i kojoj količini tog sredstva je izložena, te po potrebi organizirati pružanje liječničke pomoći.

U slučaju da se osoba odbije podvrgnuti provjeri na prisustvo alkohola ili droge u organizmu, pozvat će se liječnik koji će pregledati osobu.

Prilikom pregleda osoba iz stavka 1. i 2. ovog članka, liječnik će utvrditi može li se osoba smjestiti u posebnu prostoriju za smještanje ili joj je potrebno pružiti liječničku pomoć u medicinskoj ustanovi.

6. Traganje za osobama i predmetima

Članak 75.

Policijski službenik zaprimiti će prijavu o nestanku osobe ili predmeta na zapisnik.

Policijski službenik dužan je odmah poduzeti potrebne mjere u svrhu pronalaska osobe ili predmeta za kojima se traga. Sukladno potrebi u svrhu traganja za nestalom osobom ili predmetom može se primijeniti i mjera utvrđivanja položaja mobilnog telekomunikacijskog uređaja.

Policijski službenik će o poduzetim radnjama iz stavka 2. ovog članka sastaviti izvješće, koje se zajedno sa zapisnikom iz stavka 1. ovoga članka ulaže u spis potrage.

Ako osoba čiji je nestanak prijavljen nije pronađena u roku od 24 sata od zaprimanja prijave, sastavit će se Plan traganja za osobom koji odobrava nadležni rukovoditelj.

Obrasci Zapisnika o zaprimljenoj prijavi o nestanku osobe i Zapisnika o zaprimljenoj prijavi o nestanku predmeta sastavni su dijelovi ovog Pravilnika.

Potražne zbirke

Članak 76.

Policijska raspisuje potragu i objavu za osobama i predmetima na Informacijskom sustavu Ministarstva i objavljivanjem u registru potraga.

Policijski službenici prilikom preuzimanja službe upoznaju se sa objavljenim potragama i objavama, a po potrebi, prije upućivanja na izvršenje zadaća, dat će im se na uvid i fotografije osoba i predmeta za kojima se traga.

Članak 77.

Ministarstvo u sjedištu ustrojava:

– zbirku potraga,

– zbirku objava za osobama i

– zbirku objava za predmetima.

U zbirku iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovog članka unose se sve važeće potrage, objave i tjeralice za osobama prema abecednom redu.

Zbirka iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovog članka sadrži prezime i ime osobe, rođeno prezime, OIB, fotografiju odnosno fotorobot, ime jednog od roditelja, datum rođenja, broj akta i naziv tijela koje ga je izdalo te mjere koje je potrebno poduzeti.

Zbirka iz stavka 1. podstavka 3. ovog članka sadrži identifikacijske podatke o predmetima.

Članak 78.

Potruga i objava raspisana u skladu s posebnim zakonom ostaje na snazi dok tijelo koje je tražilo njeno raspisivanje ne povuče nalog.

Policija je svakih šest mjeseci dužna provjeriti postojanje razloga zbog kojih je raspisana potraga.

7. Privremeno ograničenje slobode kretanja

Članak 79.

Privremeno ograničenje slobode kretanja provodi se sljedećim kriminalističko taktičkim radnjama:

1. Blokada,
2. Racija,
3. Zasjeda,
4. Potjera,
5. Ograničenje pristupa, kretanja ili zadržavanja u prostoru ili objektu iz sigurnosnih razloga.

Članak 80.

Plan privremenog ograničenja slobode kretanja na određenom prostoru ili objektu donosi načelnik policijske uprave ili osoba koju on za to ovlasti.

Odluku o privremenom ograničenju slobode kretanja na određenom prostoru ili objektu donosi nadležni rukovoditelj ili osoba koju on za to ovlasti.

Voditelj smjene Operativno-komunikacijskog centra policije i Operativno-komunikacijskog centra policijske uprave na temelju ranije donesenog plana odlučuju o provedbi blokade područja policijskih uprava sukladno svojim nadležnostima.

Voditelj smjene/operativni dežurni policijske postaje na temelju ranije donesenog plana odlučuje o provedbi blokade područja policijske postaje.

Voditelj smjene Operativno-komunikacijskog centra policije ili rukovoditelj ustrojstvene jedinice u sjedištu Ministarstva nadležan za poslove osiguranja i zaštite štićenih osoba, objekata i prostora iznimno može donijeti odluku iz stavka 1. ovog članka o privremenom ograničenju slobode kretanja radi osiguranja i zaštite štićenih osoba, objekata i prostora na području više policijskih uprava.

Članak 81.

Blokada se uspostavlja na javnim površinama ili prostorima na način da se nadzire djelomično ili potpuno ulazak i/ili izlazak osoba i prijevoznih sredstava s blokiranog prostora.

Blokada se može poduzimati samostalno ili u kombinaciji s kriminalističko taktičkim radnjama privremenog ograničenja kretanja na određenom prostoru kao i dokaznim radnjama.

Kada su ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti blokada se može poduzimati kao mjera kojom se osigurava svrsishodnost provođenja drugih poslova i ovlasti, a prvenstveno ulaska i pregleda objekata i prostora, ulaska u tuđi dom i pregled osoba, predmeta i prijevoznih sredstava.

Članak 82.

Planom racije i zasjede obvezno se predviđaju: ciljevi, vrijeme provođenja, broj policijskih službenika, izravno nadležni rukovoditelj, mjere, radnje i način na koji će svaki od njih tijekom realizacije postupati, naoružanje i oprema, način i sredstva komuniciranja te mogućnost uključivanja dodatnih snaga i sredstva.

Uz elemente plana iz stavka 1. ovog članka planom racije predviđaju se objekti i prostori u kojima će racija biti provedena, a planom zasjede mjesto provođenja zasjede.

Članak 83.

Plan racije i zasjede u pravilu se donosi u pisanom obliku.

Izravno nadležni rukovoditelj je dužan prije upućivanja u raciju, odnosno zasjedu provjeriti jesu li policijski službenici dobro upoznati sa zadaćama koje tijekom tih kriminalističko taktičkih radnji trebaju poduzimati, te im u slučaju potrebe dodatno usmeno pojasniti poslove i zadaće koje tom prilikom moraju obavljati.

Ukoliko se iz razloga žurnosti policijski službenici upućuju na izvršenje racije ili zasjede prije donošenja plana, izravno nadležni rukovoditelj će ih usmeno upoznati s obveznim sadržajem plana, te im pojasniti poslove i zadaće, a nakon toga o tome sačiniti plan u pisanom obliku.

Članak 84.

Policijski službenik je dužan o započetoj potjeri bez odgode obavijestiti Operativno-komunikacijski centar policijske uprave ili Operativno dežurstvo policijske postaje kako bi se u potjeru pravovremeno uključili i drugi policijski službenici s potrebnim sredstvima.

Članak 85.

Ako postoji opasnost za život ljudi ili imovinu policijski službenik će narediti udaljenje osoba, uklanjanje stvari, ograničenje pristupa, kretanje ili zadržavanje u prostoru ili objektu, o čemu će bez odgode izvijestiti nadređenog rukovoditelja.

8. Davanje upozorenja i naredbi građanima

Članak 86.

Upozorenja i naredbe moraju biti zakonite, razumljive, nedvosmislene, jasne i provedive.

U slučaju da osoba ne postupi po naredbi policijski službenik će naredbodavnim tonom ponoviti naredbu pri čemu će joj priopćiti da će u slučaju nepostupanja po ponovljenoj naredbi, uporabiti zakonom predviđeno sredstvo prisile.

Policijski službenik upozorenja i naredbe može izdati glasom, pokretima ruku, pisanim obavijestima na displeju, tehničkim sredstvima za pojačanje zvuka i na drugi pogodan način.

Članak 87.

Policijski službenik davanjem upozorenja osobi ukazuje da ona svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili sigurnost imovine ili do počinjenja kaznenog djela ili prekršaja, odnosno do nastanka drugih štetnih posljedica.

Policijski službenik davanjem upozorenja ukazat će i na postojanje drugih izvora opasnosti.

Članak 88.

Policijski službenik davanjem naredbe obvezuje osobu na određeno ponašanje, djelovanje ili propuštanje određene radnje u slučajevima utvrđenim Zakonom.

Policijski službenik može narediti samo ono ponašanje, djelovanje ili propuštanje određene radnje o kojima izravno ovisi izvršenje policijskog posla i to samo za vrijeme koje je nužno za obavljanje tog posla.

Članak 89.

Pisanu naredbu kojom se na određeno ponašanje obvezuje veći broj građana s područja dvije ili više policijskih uprava izdaje glavni ravnatelj policije ili osoba koju on za to ovlasti.

Pisanu naredbu kojom se na određeno ponašanje obvezuje veći broj građana s područja jedne policijske uprave izdaje načelnik policijske uprave ili osoba koju on za to ovlasti.

Naredba iz stavka 1. i 2. ovog članka mora biti objavljena na način koji će jamčiti da će pretežiti broj građana na koje se odnosi biti upoznat s njezinim sadržajem.

9. Uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i telekomunikacijskog uređaja

Članak 90.

O uporabi tuđeg prijevoznog sredstva sačinjava se potvrda koja sadrđava:

- razloge uporabe,
- mjesto i vrijeme uzimanja vozila,
- obavijest o pravu na naknadu troškova i eventualno nastale štete prouzročene uporabom prijevoznog sredstva radi obavljanja policijskih poslova.

Potvrdu iz stavka 1. ovog članka potpisat će policijski službenik koji je uporabio prijevozno sredstvo ili njemu nadređeni policijski službenik.

O povratu prijevoznog sredstva sastavlja se potvrda u kojoj se navodi vrijeme i mjesto primopredaje te stanje u kojem se nalazi prijevozno sredstvo. Osoba koja preuzima prijevozno sredstvo može se odmah izjasniti o naknadi troškova ili štete, što će se upisati u potvrdu koju potpisuju policijski službenik koji predaje i osoba koja preuzima prijevozno sredstvo.

Policijski službenik je dužan osobu čije je prijevozno sredstvo uporabljeno uputiti o pravu na podnošenje zahtjeva za naknadu troškova i štete nastalih uporabom prijevoznog sredstva ustrojstvenoj jedinici Ministarstva nadležnoj za obavljanje poslova vezanih za imovinsko-pravne odnose.

Članak 91.

O uporabi tuđeg telekomunikacijskog sredstva sačinjava se potvrda koja sadrđava:

- razloge i vrijeme uporabe telekomunikacijskog uređaja,
- podatke o telekomunikacijskom prometu s obračunom troškova, telekomunikacijskih usluga nastalih u vrijeme njegove uporabe pribavljeni od pružatelja telekomunikacijskih usluga čiji je korisnik vlasnik telekomunikacijskog uređaja i
- podaci o šteti na telekomunikacijskom uređaju prouzročenu uporabom radi obavljanja policijskih poslova.

Potvrdu iz stavka 2. ovog članka potpisat će policijski službenik koji je uporabio telekomunikacijski uređaj ili njemu neposredno nadređeni policijski službenik i osoba koja se služi telekomunikacijskim uređajem ili njegov vlasnik.

Policijski službenik je dužan osobu čiji je telekomunikacijski uređaj uporabljen uputiti o pravu na podnošenje zahtjeva za naknadu troškova i štete nastalih uporabom telekomunikacijskog uređaja ustrojstvenoj jedinici Ministarstva nadležnoj za obavljanje poslova vezanih za imovinsko-pravne odnose.

10. Privremeno oduzimanje, čuvanje i prodaja predmeta

Članak 92.

O privremeno oduzetim predmetima vodi se poseban upisnik u koji se bilježe podaci o pohrani i preuzimanju oduzetih predmeta. Iz upisnika treba biti vidljivo kod koga se i gdje nalazi oduzeti predmet.

Privremeno oduzeti predmeti koji se čuvaju u policiji moraju biti jasno obilježeni i pohranjeni u prostoriji s ograničenim pristupom.

Predmete koje nije moguće smjestiti u prostoriju iz stavka 2. ovog članka pohranit će se na zaštićenom prostoru ustrojstvene jedinice policije, odnosno pravne ili fizičke osobe.

O privremeno oduzetim predmetima izdaje se potvrda, a prema potrebi može ih se snimiti.

Članak 93.

Kada se privremeno oduzeti predmeti vraćaju, sastavlja se zapisnik u kojem će se upisati vrijeme i mjesto vraćanja, podaci o osobi kojoj se predmeti vraćaju i opis predmeta.

Zapisnik iz stavka 1. ovoga članka potpisuje službenik koji predmet vraća i osoba kojoj se vraća predmet.

11. Zaprimanje prijava, podnošenje kaznenih prijava i izvješća

Članak 94.

Policijski službenik zaprimiti će prijavu u pisanom obliku ili izjavljenu usmeno.

Usmeno izjavljenu prijavu policijski službenik može zaprimiti u službenim prostorijama Ministarstva ili izvan njih.

Policijski službenik dužan je odmah sastaviti zapisnik o zaprimanju prijave kada je ona zaprimljena u službenim prostorijama Ministarstva. Zapisnik o podnošenju kaznene prijave za kazneno djelo za koje se progoni po prijedlogu smatrat će se prijedlogom za kazneni progon.

Prije zaključenja, zapisnik će se pročitati podnositelju te će se unijeti njegove primjedbe, odnosno konstatacija da je zapisnik pročitao prije potpisivanja.

Kod kaznenih djela kod kojih se progon poduzima na temelju prijedloga, u zapisnik se unosi i upozorenje da se podnošenje kaznene prijave smatra prijedlogom kaznene prijave za progon.

Kada se prijava podnosi usmeno izvan službenih prostorija Ministarstva, o zaprimanju kaznene prijave sastavlja se službena zabilješka. Službena zabilješka sastavlja se i o prijavi koju je policijski službenik zaprimio u prostorijama Ministarstva telefonom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom.

Maloljetnik koji je navršio 16 godina može u nazočnosti roditelja, skrbnika ili stručne osobe centra za socijalnu skrb i sam podnijeti kaznenu prijavu, prijedlog za progon ili privatnu tužbu, o čemu vlastoručno potpisuje zapisnik, koji supotpisuje i navedena nazočna osoba.

Umjesto maloljetne osobe mlađe od 16 godina zapisnik o zaprimanju kaznene prijave potpisuje nazočni roditelj, skrbnik ili stručna osoba centra za socijalnu skrb.

Zaprimanje prijave može se snimati tehničkim uređajima uz prethodnu suglasnost prijavitelja.

Članak 95.

Na zahtjev podnositelja prijave, izdat će mu se potvrda o zaprimanju prijave na zapisnik.

Podnositelja prijave je potrebno obavijestiti o načinu na koji se može obratiti za upite o daljnjem postupanju po prijavi.

Članak 96.

Prijavljeno kazneno djelo se u upisnik kaznenih predmeta (kazneni upisnik) i Informacijski sustav Ministarstva mora unijeti bez odgode.

Rukovoditelj kriminalističke policije, ako to zahtijevaju okolnosti i probici kriminalističkog istraživanja može odgoditi unos podataka u dnevni operativni bilten.

Članak 97.

Policija o zaprimljenoj prijavi o kaznenom djelu odmah izvješćuje nadležnog državnog odvjetnika.

O podacima prikupljenima tijekom postupanja po prijavi sastavlja se izvješće koje se odmah dostavlja nadležnom državnom odvjetniku.

Članak 98.

Policija će zaprimiti prijavu protiv nepoznatog počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po privatnoj tužbi, osim kaznenih djela protiv časti i ugleda.

Odredbe ovog Pravilnika o zaprimanju kaznene prijave za kaznena djela za koja se progon poduzima po službenoj dužnosti ili na prijedlog, odnose se i na zaprimanje kaznene prijave iz stavka 1. ovog članka.

Prilikom postupanja po kaznenoj prijavi iz stavka 2. ovog članka policijski službenik poduzet će izvidne mjere neophodne za pronalazak počinitelja i otuđenih predmeta, a o prikupljenim obavijestima izvijestit će podnositelja prijave.

Iznimno, ako je počinitelj kaznenog djela iz stavka 2. ovog članka maloljetna osoba, policija će o prikupljenim obavijestima pismenom izvijestiti nadležnog državnog odvjetnika.

12. Osiguranje mjesta događaja

Članak 99.

Policijski službenik će prilikom zaprimanja dojave prikupiti sva dostupna saznanja vezana za mjesto događaja, a posebno saznanja o mogućem otporu, napadu ili opasnosti, kako bi se na siguran i koordiniran način na mjesto događaja uputilo potreban broj policijskih službenika i sredstava.

Policijski službenik će prilikom dolaska na mjesto događaja pažnju usmjeriti na eventualna vozila i osobe koje se udaljavaju od pretpostavljenog mjesta događaja, kao i druge okolnosti i pojave koje mogu biti od značaja za utvrđivanja činjenica vezanih za kazneno djelo ili prekršaj na čije mjesto događaja je upućen.

Članak 100.

Policijski službenik dužan je po dolasku na mjesto događaja poduzeti mjere i radnje radi otklanjanja opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovinu te pružanja pomoći ozlijeđenim osobama ako ih ima.

Radi zaštite osoba od opasnosti i mjesta događaja od nepotrebnih promjena te osiguranja predmeta i tragova na mjestu događaja te radi zaštite dostojanstva žrtve, policijski službenik će postavljanjem privremenih prometnih znakova, signalizacije, trake s natpisom »STOP POLICIJA« ili drugog podesnog sredstva izdavanjem upozorenja i naredbi privremeno ograničiti pristup i kretanje na prostoru kojeg će odrediti sukladno pravilima struke i zabraniti snimanje mjesta događaja.

Članak 101.

Policijski službenik prikupit će obavijesti o događaju od građana zatečenih na mjestu događaja.

Policijski službenik pri pregledu mjesta događaja postupa na način kojim onemogućava uništavanje eventualnih tragova i promjenu zatečenog stanja.

Članak 102.

Policijski službenik će o svim relevantnim činjenicama uočenim prilikom dolaska na mjesto događaja te o relevantnim prikupljenim saznanjima bez odlaganja izvijestiti nadređenog policijskog službenika.

Policijski službenik je dužan o zatečenom stanju i činjenicama na mjestu događaja, poduzetim radnjama i promjenama na mjestu događaja upoznati policijskog službenika ili drugu osobu koja će rukovoditi očevidom ili obavljati očevid.

Policijski službenik je dužan o osiguranju mjesta događaja podnijeti pisano izvješće.

Obrazac pisanog izvješća iz stavka 3. ovog članka sastavni je dio ovog Pravilnika.

13. Provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta

Članak 103.

Policijski službenik pisani obrazloženi prijedlog za primjenu mjere provjere uspostavljanja istovjetnosti i učestalosti kontakta telekomunikacijskih adresa koje su određenom razdoblju uspostavile vezu dostavlja neposrednom rukovoditelju.

Prijedlog iz stavka 1. ovog članka treba sadržavati pored podataka o pozivnom broju ili telekomunikacijskom uređaju, podatke o kaznenom djelu u vezi kojega se mjera predlaže, vremensko razdoblje za koje se mjera predlaže kao i obrazloženje radi čega se mjera predlaže.

Podaci pribavljeni provođenjem mjere iz stavka 1. ovog članka predstavljaju klasificirane podatke, a o odobrenim prijedlozima vodi se posebna zbirka.

14. Poligrafsko ispitivanje

Članak 104.

Poligrafsko ispitivanje može obavljati policijski službenik koji je za to osposobljen (poligrafski ispitivač).

Obrazac suglasnosti o pristanku na poligrafsko ispitivanje sastavni je dio ovog Pravilnika.

Članak 105.

Branitelju uhićenog ispitanika i roditeljima, odnosno skrbnicima ili zakonskim zastupnicima maloljetnika omogućit će se praćenje poligrafskog ispitivanja iz odvojene prostorije, putem transparentnog ogledala ili zatvorenog sustava za snimanje i prijenos slike i zvuka, ako za to postoje tehnički uvjeti.

15. Pregled dokumentacije

Članak 106.

Policijski službenik, nakon ulaska u poslovni prostor, dužan je prije početka pregleda poslovne dokumentacije ili podataka, javiti se odgovornoj osobi i priopćiti joj razloge postupanja te u njenoj nazočnosti pristupiti uvidu u poslovnu dokumentaciju.

U slučaju odsutnosti osobe iz stavka 1. ovog članka pregled poslovne dokumentacije ili podataka obaviti će se u nazočnosti zatečene punoljetne osobe.

O obavljenom pregledu će se izdati potvrda u kojoj se navodi vrsta poslovne dokumentacije koja je pregledana.

Obrazac potvrde o pregledu poslovne dokumentacije sastavni je dio ovog Pravilnika.

16. Ulazak i pregled objekata i prostora

Članak 107.

Pregled objekata i prostora poduzima se na temelju plana koji odobrava nadležni rukovoditelj ili osoba koju on za to ovlasti. Sukladno prosuđenom riziku planom je, između ostalog, potrebno predvidjeti snage i sredstva za provođenje pregleda.

Nadležni rukovoditelj donijet će odluku o pregledu objekata i prostora na temelju plana iz stavka 1. ovog članka, a izravno nadležni rukovoditelj je prije pregleda dužan o prosuđenom

riziku upoznati policijske službenike koji će sudjelovati u pregledu, te poslovima i zadaćama koje će tom prilikom obavljati.

Policijski službenici, ako za to postoji opravdani razlog, mogu i samoinicijativno bez pisanog plana obaviti pregled objekata i prostora uz prethodno odobrenje operativno-komunikacijskog centra policijske uprave ili operativnog dežurstva policijske postaje.

Članak 108.

Policijski službenik će o ulasku i pregledu objekata i prostora državnih tijela i pravnih osoba te drugih poslovnih prostora pravovremeno upoznati odgovornu osobu, te ukoliko se ne raspolaže saznanjima o izravnoj opasnosti, na izričit zahtjev odgovorne osobe može joj se dozvoliti da prisustvuje pregledu.

Policijski službenik će prije ulaska u vojni objekt obavijestiti vojnu policiju, te u zakonski predviđenim slučajevima, uz nazočnost vojne policije obaviti pregled takvog objekta.

Članak 109.

Policijski službenik će, ukoliko je to neophodno radi otklanjanja ozbiljne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega ili postupanja po dojavi o prisutnosti eksplozivne naprave ili zbog osiguranja i zaštite šticećenih osoba, objekata i prostora, za prijeko potrebno vrijeme privremeno ograničiti kretanje na objektu ili prostoru kojeg pregledava.

Članak 110.

Iznimno, policijski službenik koji je u potjeri može samoinicijativno, bez izvješćivanja i nazočnosti odgovorne osobe obaviti pregled određenog objekta ili prostora za koji pretpostavlja da se je u njega sklonila osoba zbog koje je poduzeo potjeru. Policijski službenik će prije ulaska i pregleda određenog objekta ili prostora, ako je to moguće, izvijestiti nadređenog rukovoditelja.

Članak 111.

Policijski službenik će o ulasku i pregledu objekata i prostora izdati potvrdu u kojoj će posebno naznačiti razlog ulaska i obrazložiti eventualno započinjanje pregleda bez prethodnog obavještavanja odgovorne osobe.

Obrazac potvrde iz stavka 1. ovog članka sastavni je dio ovog Pravilnika.

17. Ulazak u tuđi dom

Članak 112.

Policijski službenik će, ukoliko to okolnosti dopuštaju, prije ulaska u tuđi dom i s njime povezan prostor prikupiti podatke potrebne za ocjenu postoje li zakonske pretpostavke za ulazak, kao i podatke o mogućim opasnostima, identitetu držatelja stana, stanara i drugih prisutnih osoba, kao i druge dostupne podatke od značaja za obavljanje policijskih poslova i primjenu policijskih ovlasti.

Ako policijski službenik procijeni da ne postoje opasnost za ulazak u dom i s njime povezan prostor od držatelja stana ili stanara zatražiti će njegovu nazočnost pri ulasku i pregledu doma.

Ako postoje razlozi za ulazak u tuđi dom i s njime povezan prostor, policijski službenik može nasilno ući u dom ili zatvorene prostorije doma radi otklanjanja izravne opasnosti. Policijski službenik će prilikom nasilnog ulaska u tuđi dom postupati na način da uzrokuje najmanju moguću štetu. Kada to okolnosti dozvoljavaju za nasilni ulazak može koristiti pomoć stručne osobe koja će otvoriti vrata (bravara) ili posebnih sredstava (vatrogasna postrojba, specijalna i interventna policija).

Ukoliko policijski službenik prosudi da bi osobe zatečene u tuđem domu mogle pružiti aktivan ili pasivan otpor, zatečenim će osobama izdati upozorenje, narediti njihovo udaljenje za prijeko potrebno vrijeme ili im privremeno ograničiti pristup na određeni prostor.

Policijski službenik o radnjama iz ovog članka sastavlja pisano izvješće te izdaje potvrdu o ulasku i obavljenom pregledu tuđeg doma i s njime povezanog prostora. Policijski službenik će u slučaju ulaska u tuđi dom na temelju stavka 3. ovog članka bez nazočnosti vlasnika ili držatelja stana nakon obavljenog ulaska na pogodan način (pečaćenjem ulaznih vrata, stavljanjem nove brave i sl.) osigurati od pristupa neovlaštenih osoba, a na vidnom mjestu u domu ili na vratima doma ostavit će Potvrdu o ulasku.

Obrazac potvrde o ulasku i obavljenom pregledu tuđeg doma iz stavka 5. ovoga članka sastavni je dio ovog Pravilnika.

18. Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava

Članak 113.

Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava policijski službenik može obaviti vizualno, dodirrom, uporabom drugih osjetila, uvidom u sadržaj, korištenjem tehničkih sredstava (ogledala, detektora i sl.) ili službenog psa. Protueksplozijski pregled obavlja posebno osposobljeni policijski službenik.

Ako policijski službenik tijekom pregleda iz stavka 1. ovog članka, utvrdi da postoje okolnosti zbog kojih je potrebno obaviti pretragu, obustavit će pregled te prema potrebi postupiti prema odredbama o pretrazi iz posebnog zakona.

Članak 114.

Policijski službenici će osobu nad kojom se obavlja pregled izdvojiti od drugih osoba i prije započinjanja pregleda upoznati je s razlozima obavljanja pregleda.

Policijski službenici neće postupiti prema stavku 1. ovog članka prilikom obavljanja pregleda na javnim okupljanjima ako bi takvim postupkom doveli u pitanje izvršenje službene zadaće.

Pregled osobe obavljaju dva policijska službenika na način da će jedan policijski službenik obavljati pregled osobe dok će drugi policijski službenik brinuti za sigurnost policijskog službenika, a iznimno, ukoliko za to postoje opravdani razlozi, pregled osobe može obaviti jedan policijski službenik.

Pregled osobe obavlja osoba istoga spola. Iznimno, kad je nužan žuran pregled osobe radi oduzimanja oružja ili predmeta prikladnih za napad ili samoozljeđivanje, pregled može obaviti osoba suprotnog spola.

Članak 115.

Ako ne postoji neposredna opasnost za život ljudi ili imovinu, policijski službenik će prije obavljanja pregleda predmeta odnosno prometnog sredstva pozvati osobu (vlasnika, korisnika, posjednika) da omogući uvid u sadržaj predmeta odnosno prometnog sredstva kojega će pregledati.

Prilikom pregleda prometnih sredstava policijski službenik može iz tog sredstva udaljiti putnike dok se ne obavi pregled.

Policijski službenik će pri nasilnom otvaranju zatvorenog predmeta odnosno prometnog sredstva nastojati prouzročiti što manju štetu.

19. Javno raspisivanje nagrade

Članak 116.

Visina nagrade za obavijest danu radi otkrivanja i uhićenja osobe koja je počinila teže kazneno djelo određuje se:

- za teže kazneno djelo za koja je zapriječena kazna zatvora u trajanju do osam godina – do 20.000,00 kn neto,
- za teže kazneno djelo za koja je zapriječena kazna zatvora u trajanju do petnaest godina – do 50.000,00 kn neto,
- za teža kaznena djela za koja je zapriječena kazna dugotrajnog zatvora – do 100.000,00 kn neto.

Visina nagrade za obavijest koja je dovela do pronalaska nestale osobe iznosi do 40.000,00 kn neto.

Visina nagrade za obavijesti koje se traže u drugim opravdanim slučajevima, osim slučajeva iz stavka 1. i 2. ovoga članka, iznosi do 10.000,00 kn neto.

Ako se do tada raspisanom nagradom nije postigla svrha može se raspisati i nagrada u iznosu većem od 100.000,00 kuna neto.

Odluku o raspisivanju nagrade donosi ministar na prijedlog glavnog ravnatelja policije.

Članak 117.

Ukoliko okolnosti ukazuju na postojanje opasnosti po život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost, slobodu i imovinu osobe koja ostvaruje pravo na nagradu, glavni ravnatelj policije na prijedlog nadležnog rukovoditelja može odobriti isplatu nagrade uz mjere prikrivanja identiteta primatelja nagrade.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, podaci o identitetu primatelja nagrade pohranjuju se u spis predmeta i predstavljaju klasificirane podatke.

20. Snimanje na javnim mjestima

Članak 118.

Pisanu odluku o snimanju na javnom mjestu ili javnom okupljanju donosi nadležni rukovoditelj. Pisana odluka može biti dio plana osiguranja.

Iznimno, nadležni rukovoditelj može usmeno naložiti snimanje javnog okupljanja kod kojeg je potrebno žurno postupanje policije zbog opasnosti od ugrožavanja života i zdravlja ljudi ili imovine.

Namjeru snimanja policija će obznaniti putem sredstava javnog priopćavanja, razglasom ili postavljanjem pisanih obavijesti.

Kad postoji vjerojatnost da snimljeni materijal sadrži dokaze o počinjenju kaznenog djela ili prekršaja, dostavit će se nadležnom tijelu.

21. Prikrivene policijske radnje

Članak 119.

Policijski službenik može tijekom kriminalističkog istraživanja poduzeti prikrivene policijske radnje u skladu sa zakonskim ovlastima, ako se cilj istraživanja ne može ostvariti na drugi način ili ako bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće.

Članak 120.

Ako je tijekom poduzimanja prikrivene policijske radnje policijski službenik zatekao osobu u počinjenju kaznenog djela kojim se ne ugrožava sigurnost drugih osoba, može propustiti postupanje prema toj osobi ako postoji utemeljena vjerojatnost da nastavkom provođenja prikrivene policijske radnje može doći do drugih dokaza ili podataka o drugim kaznenim djelima ili sudionicima.

O propuštanju postupanja iz stavka 1. ovoga članka policijski službenik je dužan, čim je to moguće, obavijestiti neposrednog rukovoditelja.

Članak 121.

Za poduzimanje prikrivene policijske radnje motrenja ili pratnje, izrađuje se Plan, osim u slučajevima kada postoji razlog za njihovo hitno poduzimanje.

Članak 122.

Policijski službenik koji namjerava primijeniti prikrivenu policijsku radnju klopke sastavit će prije poduzimanja mjere Plan provedbe klopke i Zapisnik o postavljanju klopke.

Policijski službenik dužan je prije provođenja klopke dostaviti nadležnom državnom odvjetniku Zapisnik o zaprimanju kaznene prijave ili posebno izvješće iz kojega su razvidne osnovae sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te Zapisnik o postavljanju klopke.

Članak 123.

Zapisnik o postavljanju klopke mora sadržavati sljedeće podatke:

- identifikacijske podatke (marku, tip, tvornički broj, serijski broj i dr) i opis predmeta koji će biti korišten u provođenju klopke,
- način prikrivenog obilježavanja predmeta koji će biti korišten u provođenju klopke.

Uz Zapisnik iz stavka 1. ovog članka može se priložiti tehnička snimka predmeta koji se koristi za provođenje klopke.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, ako se klopka postavlja u računalnom sustavu ili na mreži, Zapisnik o postavljanju klopke treba sadržavati podatke o računalnim programima koji će biti korišteni i podatke o načinu na koji će se koristiti.

Članak 124.

Za postavljanje klopke će se koristiti predmet koji je vlasništvo oštećenog, a iznimno se može koristiti i predmet koji može osigurati policija.

Policijski službenik može predmet iz stavka 1. ovog članka opremiti uređajem za nadziranje prijenosa predmeta.

Članak 125.

Policijski službenik koji provodi klopku dužan je tijekom planiranja i provođenja klopke voditi brigu o sigurnosti osoba koje sudjeluju u provođenju klopke, poglavito o sigurnosti oštećenika ili drugih građana koji sudjeluju u provođenju klopke.

Članak 126.

Ako se klopka provodi kao nadzor prijenosa stvari, može se provoditi samo nad stvarima koje uslijed nestručnog prijenosa neće uzrokovati opasnost za zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega.

U slučaju potrebe nadzora prijenosa stvari koja bi mogla uzrokovati opasnost za zdravlje ljudi i imovinu većeg opsega, nad tom stvari će se obaviti očevid, nakon čega će se uz odobrenje državnog odvjetnika stvar učiniti neškodljivom ili će se zamijeniti sličnom stvari koja će simulirati nadziranu stvar prilikom provođenja mjere.

Policijski službenik koji provodi mjeru nadzora prijenosa stvari može stvar nad kojom će se provoditi izvidna mjera prikriveno označiti, tehnički snimiti te opremiti uređajem za nadzor prijenosa.

22. Uporaba sredstava prisile

Članak 127.

Policijski službenik smije uporabiti sredstva prisile pod uvjetima propisanim Zakonom, u pravilu nakon što mjerama upozorenja i naredbi nije postigao cilj njihovog izdavanja.

Sredstva prisile iznimno se smiju uporabiti i prije izdavanja upozorenja i naredbi ako je vjerojatno da bi njihovo izdavanje ugrozilo postizanje cilja.

Policijski službenik će uporabiti ono sredstvo prisile kojim se s najblažim posljedicama postiže cilj, te će prestati s uporabom čim prestane razlog za uporabu.

Članak 128.

Policijski službenik će bez odgode pružiti prvu pomoć i organizirati liječničku pomoć vidljivo ozlijeđenoj osobi prema kojoj su uporabljena sredstva prisile.

Policijski službenik će osobi prema kojoj su uporabljena sredstva prisile ponuditi organiziranje liječničkog pregleda i u slučaju kada na njoj nema vidljivih ozljeda.

Pružanje liječničke pomoći mora se organizirati i u slučaju kada osoba prema kojoj su uporabljena sredstva prisile takvu pomoć zatraži tijekom primjene službenih mjera i radnji, neovisno o tome je li ranije ponuđenu pomoć odbila.

a) Uporaba tjelesne snage, raspršivača s nadražujućom tvari i palice

Članak 129.

Policijski službenik ovlašten je uporabiti tjelesnu snagu radi svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir ili koju treba dovesti, privesti, zadržati ili uhititi, spriječiti u samoozljeđivanju, radi odbijanja napada na sebe ili drugu osobu, na objekt ili prostor koji osigurava te radi sprječavanja samovoljnog udaljavanja osobe s određenog mjesta.

Pod uporabom tjelesne snage podrazumijevaju se: udarac dijelom tijela, zahvat, i druge vještine obrane ili napada kojima se prisiljava na poslušnost određena osoba kada su za to ispunjeni Zakonom propisani uvjeti.

Policijski službenik će primijeniti onaj oblik tjelesne snage s kojim se s najmanje štetnih posljedica postiže cilj njezine primjene.

Članak 130.

Otporom se u smislu ovoga Pravilnika smatra svako suprotstavljanje ili nepostupanje po upozorenju ili naredbi policijskog službenika izdanoj radi obavljanja policijskih poslova ili primjene policijskih ovlasti.

Otporom se u smislu ovog Pravilnika smatra i pokušaj bijega.

Otpor može biti aktivan i pasivan.

Aktivan otpor postoji kad osoba pruža otpor uporabom oružja, oruđa, drugih predmeta ili tjelesnom snagom i na taj način onemogućava policijskog službenika u obavljanju policijskog posla. Aktivnim otporom smatra se i poticanje na otpor.

Pasivan otpor postoji kad osoba ne postupi po upozorenju ili naredbi stavivši se u takav položaj kojim onemogućava izvršenje policijskog posla (legne, klekne, uhvati se za osobu ili neki predmet i sl.).

Posebno obazrivo i uz prethodnu konzultaciju s doktorom medicine uporabit će se tjelesna snaga prema trudnici u vidljivom stadiju trudnoće, osobi čije je kretanje znatno otežano, djetetu ili očigledno bolesnoj osobi kada pružaju pasivan otpor.

Članak 131.

Kada su ispunjeni uvjeti za uporabu tjelesne snage radi savladavanja aktivnog otpora, policijski službenik može uporabiti i raspršivač s nadražujućom tvari ukoliko prosudi da bi uporabom tog sredstva postigao cilj uz manje štetnih posljedica.

Policijski službenik neće uporabiti raspršivač s nadražujućom tvari prema osobi koja pruža pasivni otpor.

Članak 132.

Uporaba palice je teži oblik uporabe tjelesne snage.

Policijski službenik neće uporabiti palicu prema djeci, trudnicama u vidljivom stanju trudnoće, starijim i vidljivo bolesnim ili nemoćnim osobama, duševnim bolesnicima i težim invalidima, osim ako takva osoba izravno ugrožava život policijskog službenika ili druge osobe.

Policijski službenik u pravilu neće uporabiti palicu prema osobi koja pruža pasivni otpor, osim ako se takav otpor ne može svladati na drugi način.

b) Uporaba sredstava za vezivanje

Članak 133.

Sredstvima za vezivanje ograničava se pokretljivost tijela određene osobe vezivanjem ruku na leđa, uporabom propisanih sredstava za vezivanje (lisica) ili drugih prikladnih sredstava (remeni, uža, zatezna traka i sl.).

Iznimno od stavka 1. ovog članka, ako za to postoje opravdani razlozi, kada je osoba pod nadzorom najmanje dvojice policijskih službenika, osobi se mogu vezati ruke sprijeda.

Kada uporabom sredstava za vezivanje iz stavka 1. ovog članka nije postignuta svrha vezivanja mogu se vezati i noge.

Policijski službenik uporabit će sredstva iz stavka 1. ovog članka na način da sredstvo za vezivanje ne nanosi nepotrebne tjelesne boli ili ozljede vezanoj osobi.

U pravilu se jednim sredstvom za vezivanje veže samo jedna osoba, a iznimno se istim sredstvom mogu vezati dvije osobe istog spola.

Policijski službenik vezat će osobu koju privodi, dovodi i uhićenu osobu, ako prijete opasnost od bijega, otpora ili napada te osobe na policijskog službenika, njenog samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.

Policijski službenik neće vezati maloljetnu osobu, trudnicu u vidljivom stanju trudnoće, stariju i vidljivo bolesnu ili nemoćnu osobu i teškog invalida, osim ako takva osoba izravno ugrožava život policijskog službenika, život druge osobe ili vlastiti život.

c) Uporaba uređaja za prisilno zaustavljanje motornog vozila

Članak 134.

Uređaj za prisilno zaustavljanje motornog vozila je sredstvo koje se sastoji od podloge u koju su usađeni šiljci koji se prolaskom vozila zabadaju u pneumatike i tako otežavaju daljnje kretanje vozila.

Članak 135.

Uporabu uređaja za prisilno zaustavljanje motornog vozila kod zasjede i potjere nalaže nadležni rukovoditelj.

Kada se uređaj za prisilno zaustavljanje motornog vozila koristi prilikom blokade kojom se privremeno nadzire izlazak ili ulazak vozila sa cijelog ili dijela područja policijske uprave mjesto postavljanja uređaja određuje se planom blokade.

Mjeru iz stavka 1. ovog članka može naložiti i rukovoditelj ustrojstvene jedinice koja provodi mjere osiguranja i zaštite šticećenih osoba, objekata i prostora radi sprječavanja nasilnog ulaska ili napada na šticećeni objekt ili prostor.

Članak 136.

Prije postavljanja uređaja za prisilno zaustavljanje motornog vozila na udaljenosti od najmanje 100 m, na smjeru pretpostavljenog nailaska vozila postavljaju se prometni znakovi na pregledna i vidljiva mjesta u približno jednakim razmacima, sljedećim redoslijedom:

- »Opasnost na cesti!«,
- »Zabrana pretjecanja!«,
- »Ograničenje brzine 40 km/h!«,
- »Zabrana prolaska bez zaustavljanja – Stop, policija!«.

Odredbe stavka 1. ovog članka ne odnose se na uporabu uređaja za prisilno zaustavljanje motornog vozila prilikom zasjede ako je postavljen na nerazvrstanu cestu.

d) Uporaba službenog psa

Članak 137.

Službeni pas je posebno izvježbani pas koji se kao sredstvo prisile, pod uvjetima predviđenim Zakonom može koristiti samo pod nadzorom stručno osposobljenog policijskog službenika (vodiča pasa).

Članak 138.

Ukoliko u obavljanju policijskog posla službeni pas ostane bez nadzora vodiča, drugi policijski službenik dužan je poduzeti mjere radi sprječavanja daljnje uporabe službenog psa kao sredstva prisile.

e) Uporaba službenog konja

Članak 139.

Službeni konj je posebno izvježbani konj koji se, kao sredstvo prisile može upotrijebiti samo pod nadzorom stručno osposobljenog policijskog službenika (jahača) radi uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većem opsegu.

f) Uporaba posebnih motornih vozila prilikom osiguranja šticeenih osoba

Članak 140.

Prilikom osiguranja šticeene osobe dok se ista nalazi u koloni vozila pod pratnjom policijski službenici koji osiguravaju šticeenu osobu koriste posebna motorna vozila i sudionicima u prometu izdaju usmene i pisane naredbe koristeći pritom svjetlosne i zvučne signale, megafon, pločice STOP policija i drugo.

Ukoliko sudionik u prometu ne postupi sukladno naredbi policijskih službenika, a postoji opasnost da će sigurnosno ugroziti šticeenu osobu ili izvršiti napad na kolonu vozila pod pratnjom i dovesti u opasnost život šticeene osobe, policijski službenici koji osiguravaju šticeenu osobu i nalaze se u koloni vozila pod pratnjom, upotrijebit će posebna motorna vozila kao sredstvo prisile na način da će kretanjem i položajem vozila odbiti napad i otkloniti opasnost ugrožavanja života šticeene osobe.

U sastavu kolone vozila pod pratnjom nalazi se najmanje jedno posebno motorno vozilo, a ovisno od sigurnosne procjene i više vozila.

g) Uporaba kemijskih sredstava

Članak 141.

Kemijska sredstva može upotrebljavati posebno osposobljen policijski službenik po zapovijedi nadležnog rukovoditelja.

Kemijska sredstva ne smiju se uporabiti radi sprječavanja otpora osobe koja se sklonila u zatvoreni prostor ukoliko je očito da se u tom prostoru nalaze djeca, trudnice, teži bolesnici ili druge osobe čiji život i zdravlje bi moglo biti ozbiljno narušeno uporabom tog sredstva.

h) Uporaba vatrenog oružja prema osobama

Članak 142.

Ako postoji osnova sumnje da će osoba prema kojoj treba primjeniti policijske ovlasti ili obaviti policijski posao pružiti otpor te da se može očekivati uporaba vatrenog oružja prema osobi, policija će sačiniti plan postupanja koji odobrava nadležni rukovoditelj.

Ako zbog okolnosti slučaja nije moguće sastaviti pisani plan, neposredni rukovoditelj će usmeno izložiti plan postupanja policijskim službenicima koji su određeni za postupanje, a ako to okolnosti dozvoljavaju s bitnim značajkama plana postupanja upoznat će nadležnog rukovoditelja.

Planom iz stavka 1. i 2. ovog članka obvezno će se odrediti potreban broj policijskih službenika, njihovo naoružanje, zaštitna oprema, stupanj pripravnosti za uporabu vatrenog oružja i drugi elementi u ovisnosti od prosudbe te odrediti neposredni rukovoditelj.

Policijski službenik koji sudjeluje u provedbi plana iz stavka 1. i 2. ovog članka mora biti upoznat s prosudbom očekivanog otpora, situacijskim planom, rasporedom i zadaćama drugih policijskih službenika te vlastitom službenom zadaćom.

Policijski službenik smije uporabiti vatreno oružje i prije izdane zapovjedi nadređenog rukovoditelja za uporabu vatrenog oružja ako je uporaba vatrenog oružja jedino sredstvo za obranu od izravnog napada ili opasnosti.

Članak 143.

Ako policijski službenik prosudi postojanje okolnosti koje upućuju na postojanje zakonskih uvjeta za uporabu vatrenog oružja, pripremit će vatreno oružje za uporabu umetanjem streljiva u cijev.

Policijski službenik u okolnostima iz stavka 1. ovog članka postaviti će se u položaj koji mu pruža optimalnu sigurnost i uporabu vatrenog oružja te će vatreno oružje usmjeriti prema osobi prema kojoj ga namjerava uporabiti.

Policijski službenik iz stavka 2. ovog članka, nakon dane naredbe: »Stoj policija!« i naredbe i upozorenja: »Stoj pucat ću!«, a neposredno prije uporabe vatrenog oružja, ispaliti će upozoravajući hitac u zrak ako se time ne bi dovelo u opasnost ljude i imovinu.

Policijski službenik neće dati usmene naredbe i upozorenja niti će ispaliti upozoravajući hitac u zrak, ukoliko bi to dovelo u pitanje obranu od izravnog napada ili otklanjanja opasnosti kojom se ugrožava njegov život ili život drugih osoba ili bi se time dovelo u pitanje izvršenje službene zadaće.

Članak 144.

Kada prestanu razlozi zbog kojih je pripremio vatreno oružje za uporabu, kao i nakon uporabe vatrenog oružja, policijski službenik će pražnjenjem oružja pripremiti za sigurno nošenje. Pražnjenje vatrenog oružja policijski službenik obaviti će na mjestu i na način kojim neće ugrožavati druge osobe.

Članak 145.

Popis kaznenih djela iz članka 91. stavka 1. točke 3. i 4. Zakona, radi kojih policijski službenik ima ovlast uporabiti vatreno oružje, sastavni je dio ovog Pravilnika.

i) Uporaba vatrenog oružja prema životinjama

Članak 146.

Vatreno oružje prema životinjama, radi otklanjanja opasnosti za život ili tijelo osobe, uporabiti će se krajnje obazrivo na način kojim se neće ugroziti život ili tijelo osobe koju se štiti niti dovesti u izravnu opasnost život ili tijelo drugih osoba.

Članak 147.

Kada veterinar ili druga osoba nije u mogućnosti poduzeti odgovarajuću mjeru, vatreno oružje se uz suglasnost posjednika životinje i veterinara smije uporabiti i prema bolesnoj ili teško ozlijeđenoj životinji koja je uslijed neizlječive ili zarazne bolesti opasna za okolinu.

Iznimno, vatreno oružje se pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka može uporabiti samo uz suglasnost veterinara, ukoliko suglasnost posjednika životinje nije moguće zatražiti ili se radi o životinji koja se ne nalazi u posjedu neke osobe.

j) Uporaba sredstava prisile prema skupini

Članak 148.

Policijski službenik će upozoriti na protupravno ponašanje skupinu koja se nedopušteno okupila ili se protupravno ponaša, a ukoliko prijeti opasnost da će izazvati nasilje policijski službenik će narediti da se skupina razide.

Naredba iz stavka 1. ovog članka upućuje se usmeno na način da je može čuti većina okupljenih, radi čega se mogu koristiti i tehnička sredstva.

Ako se skupina nakon naredbe iz stavka 1. ovog članka ne razide, po zapovijedi načelnika policijske uprave ili policijskog službenika kojeg on za to ovlasti, ponoviti će se naredba uz upozorenje da će u protivnom biti uporabljena sredstva prisile.

Ako se skupina ne razide ni nakon ponovljene naredbe i upozorenja iz stavka 3. ovog članka, prema skupini se mogu uporabiti Zakonom dopuštena sredstva prisile koja će je s najmanje štetnih posljedica prisiliti na razilaženje.

Načelnik policijske uprave ili policijski službenik kojeg on za to ovlasti odredit će uporabu sredstava prisile kojima se uz najmanje štetnih posljedica skupina može prisiliti na razilaženje.

Radi prisiljavanja na razilaženje skupine kojoj je policijski službenik naredio da se razide jer se protupravno okupila ili se protupravno ponaša te tako može izazvati nasilje, dopušteno je uporabiti sva sredstva prisile osim vatrenog oružja, eksplozivnih sredstava i posebnih oružja.

k) Uporaba uređaja za izbacivanje vode

Članak 149.

Uređaj za izbacivanje vode se kao sredstvo prisile može koristiti radi uspostave javnog reda i mira narušenog u većim razmjerima ili probijanja ili uklanjanja prepreka.

Radi uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većim razmjerima, uređaj iz stavka 1. ovog članka može se koristiti na način da izbacuje koncentrirani ili disperzirani mlaz vode.

Koncentrirani mlaz vode koristit će se prema osobama na udaljenosti koja ne može ugroziti njihov život.

Uređaj iz stavka 1. ovog članka izbacivat će ekološki čistu vodu.

Iznimno od stavka 4. ovog članka ako se prosudi:

- da se uporabom ekološki čiste vode neće postići svrha uporabe uređaja za izbacivanja vode u nju će se umiješati propisana koncentracija neškodljivih nadražujućih tvari;
- da je to potrebno radi lakšeg pronalaska i identifikacije pripadnika skupine u vodu će se umiješati sredstvo za obilježavanje.

l) Uporaba posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava

Članak 150.

Glavni ravnatelj policije, pored ostalih sredstava prisile (osim uporabe vatrenog oružja prema skupini), može donijeti odluku i o uporabi eksplozivnih sredstava i posebnih vrsta oružja radi:

- uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većem opsegu,
- sprječavanja djelovanja grupe ljudi koja ugrožava život ili osobnu sigurnost ljudi ili imovinu veće vrijednosti,
- sprječavanje otpora ili napada osobe koja se sklonila u zatvoreni prostor,
- otklanjanja neposredne opasnosti za život ljudi ili imovine velikog opsega,
- toga što je uporaba drugih sredstava prisile očigledno neuspješna.

Posebna oružja i eksplozivna sredstva nije dopušteno uporabiti radi sprječavanja bijega osoba, a eksplozivna sredstva nije dopušteno uporabiti prema maloljetnoj osobi niti prema osobama u mnoštvu.

m) Zaštita policijskog službenika nakon uporabe sredstava prisile

Članak 151.

Policijski službenik protiv kojeg se vodi kazneni postupak ili postupak za naknadu štete zbog uporabe sredstava prisile ili drugih radnji u obavljanju policijskog posla podnosi neposrednom rukovoditelju pisani zahtjev za pružanje pravne pomoći na teret Ministarstva.

n) Izvješćivanje o uporabi sredstava prisile

Članak 152.

Policijski službenik koji je uporabio sredstva prisile kao i policijski službenik koji je zapovjedio uporabu sredstava prisile dužan je o tome izvijestiti Operativno dežurstvo policijske postaje ili nadležni operativno komunikacijski centar i podnijeti pisano izvješće nadležnom rukovoditelju ustrojstvene jedinice.

Pisano izvješće o uporabi sredstava prisile mora sadržavati sljedeće podatke:

- vrijeme i mjesto uporabe sredstva prisile,
- vrstu sredstva prisile,
- ime i osobne podatke osobe protiv koje je sredstvo prisile uporabljeno,
- druge podatke kada se radi o uporabi sredstava prisile prema skupini odnosno prema životinjama,
- zakonsku osnovau uporabe sredstva prisile,
- okolnosti pod kojima je sredstvo prisile uporabljeno,
- eventualno nastale posljedice,
- ime i prezime policijskog službenika koji je sredstva prisile uporabio odnosno zapovjedio njihovu uporabu.

Pisano izvješće iz stavka 1. ovog članka neće se zasebno podnositi u situacijama kada je uporabljeno samo sredstvo za vezivanje (lisice preventivno) pod uvjetom da vezana osoba nema vidljivih ozljeda i ne izjavljuje primjedbe na postupanje policijskih službenika prilikom vezivanja, već će se to konstatirati u izvješću o obavljenom policijskom poslu ili primijenjenoj policijskoj ovlasti kojeg policijski službenik sukladno članku 4. ovog Pravilnika mora podnijeti.

Članak 153.

Rukovoditelj iz članka 152. stavka 1. ovog Pravilnika dužan je odmah prikupiti potrebne obavijesti o okolnostima uporabe sredstava prisile te ih zajedno s pisanim izvješćem i mišljenjem dostaviti na ocjenu načelniku policijske uprave.

Ukoliko je sredstva prisile uporabio policijski službenik ustrojstvene jedinice u sjedištu Ministarstva, nadležni rukovoditelj (ravnatelj uprave, načelnik uprave, zapovjednik jedinice, načelnik odjela i dr.) će organizirati prikupljanje potrebnih obavijesti o okolnostima uporabe,

te ih zajedno s pisanim izvješćem i mišljenjem bez odlaganja dostaviti na ocjenu glavnom ravnatelju policije.

Načelnik policijske uprave organizirat će prikupljanje svih relevantnih saznanja vezanih za uporabu sredstava prisile koju je osobno zapovjedio ili uporabio, te ih zajedno s pisanim izvješćem i mišljenjem bez odlaganja dostaviti na ocjenu glavnom ravnatelju policije.

Članak 154.

Načelnik policijske uprave ili osoba koju on za to ovlasti, može zapovjediti da se u prikupljanje obavijesti o uporabi sredstava prisile uključi određeni rukovoditelj ili službenik za zakonitost postupanja, odnosno linijski službenik policijske uprave.

Nadležni rukovoditelj iz članka 153. stavka 2. ovoga Pravilnika, može zapovjediti da se u prikupljanje obavijesti o uporabi sredstava prisile uključi određeni rukovoditelj ili policijski službenik kojim rukovodi.

Glavni ravnatelj policije ili osoba koju on za to ovlasti može zapovjediti da se u prikupljanje obavijesti o uporabi sredstava prisile uključi stručni tim policijskih službenika Ministarstva koji će se za tu priliku formirati.

Stručni tim iz stavka 3. ovog članka obvezno će biti formiran u situacijama kada je uslijed uporabe sredstava prisile neka osoba izgubila život, zadobila teške tjelesne ozljede opasne po život ili je zbog uporabe sredstava prisile došlo do uznemiravanja javnosti, odnosno javnog prosvjeda građana.

o) Ocjena opravdanosti i zakonitosti uporabe sredstava prisile

Članak 155.

Rukovoditelji iz članka 153. stavka 1. i 2. ovoga Pravilnika dužni su u roku od 24 sata od prijema pisanog izvješća donijeti ocjenu opravdanosti i zakonitosti uporabe sredstava prisile.

Glavni ravnatelj policije donosi ocjenu opravdanosti i zakonitosti uporabe sredstava prisile, ako ih je uporabio ili zapovjedio načelnik policijske uprave ili policijski službenik Ministarstva u sjedištu.

Neposredni rukovoditelj ocijenit će opravdanost i zakonitost preventivne uporabe sredstava za vezivanje iz članka 152. stavka 3. ovog Pravilnika unosom ocjene u zbirku podataka uporabe sredstava prisile koja se vodi na Informacijskom sustavu Ministarstva.

23. Zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba

Članak 156.

Dok za to postoje opravdani razlozi policija će uspostavom primjerenih mjera zaštititi žrtvu ili drugu osobu koja je dala ili može dati podatke važne za kazneni postupak ili njima blisku osobu, ako im prijete opasnost od počinitelja ili drugih osoba.

Mjere zaštite iz stavka 1. ovog članka su:

1. Fizička zaštita,
2. Tehnička zaštita,
3. Smještanje ugrožene osobe u sigurno sklonište.

Temelj za donošenje odluke o pružanju zaštite je prosudba ugroženosti osobe koju sačinjava ustrojstvena jedinica koja je zaprimila prijavu ili na drugi način došla do saznanja o ugroženosti osobe.

Članak 157.

Načelnik policijske uprave ili načelnik uprave u Ravnateljstvu policije podnosi obrazloženi prijedlog za primjenu mjera zaštite glavnom ravnatelju policije.

Rukovoditelj iz stavka 1. ovog članka će nakon saznanja o ugroženosti naložiti primjenu mjera zaštite osobe u trajanju do donošenja odluke o primjeni mjera zaštite, a najduže do 48 sati. O uspostavi privremenih mjera zaštite odmah će izvijestiti glavnog ravnatelja policije.

Prijedlog iz stavka 1. ovog članka sadržava:

- podatke o osobi za koju se predlažu mjere zaštite,
- prosudbu o ugroženosti osobe,
- prijedlog vrste mjera zaštite i trajanje zaštite,
- prijedlog broja službenika,
- potrebna materijalno-tehnička sredstava,
- potrebna financijska sredstva.

Glavni ravnatelj policije na temelju obrazloženog mišljenja Operativne grupe za primjenu mjera zaštite (u daljnjem tekstu: Grupa) predlaže ministru donošenje odluke o primjeni mjera zaštite.

Voditelj Grupe iz stavka 4. ovog članka je zamjenik glavnog ravnatelja policije, a članovi Grupe su načelnik Uprave policije, načelnik Uprave kriminalističke policije, zapovjednik Zapovjedništva specijalne policije i zapovjednik Zapovjedništva interventne policije.

Članak 158.

Žrtvu, oštećenika ili drugu osobu obavijestit će se o sadržaju mjera zaštite i njenim obvezama tijekom provođenja mjera zaštite.

Prije uspostave mjera zaštite nadležna ustrojstvena jedinica pribavit će pisanu suglasnost ugrožene osobe i izjavu o prihvaćanju upute o ponašanju za vrijeme pružanja mjera zaštite.

Ako ugrožena osoba odbije zaštitu ili ugroženoj osobi zbog probitaka postupka nije pripopćeno postojanje ugroze, nadležni rukovoditelj može sukladno prosudbi naložiti diskretno poduzimanje mjera fizičke zaštite.

Članak 159.

Izjava o prihvaćanju mjera zaštite sadržava i uputu o ponašanju osobe nad kojom se primjenjuje mjera, a poglavito obvezu:

- izbjegavanja izlaganja opasnim situacijama,
- izbjegavanja nezakonitog ponašanja,
- prekida kontakata s osobama od kojih dolazi prijetnja,
- hitnog izvješćivanja službenika zaduženih za pružanje zaštite o događajima ili pojavama od značaja za sigurnost osobe pod zaštitom,
- pravovremenog najavljiivanja napuštanja mjesta boravka,
- ograničenja putovanja u zemlji i inozemstvu,
- izbjegavanja javnih skupova,
- postupanja po zahtjevu policijskih službenika koji provode mjere osiguranja,
- suradnje s nadležnim tijelima koja provode postupak i
- druge obveze koje mogu doprinijeti sigurnosti osobe.

Policijski službenici koji provode mjere zaštite usmeno će skrenuti pozornost osobi prema kojoj se mjera provodi na svako nepoštivanje obveza i ponašanje koje ju dodatno ugrožava, o čemu će sastaviti pisano izvješće. Pisana izvješća, zajedno s ostalim podacima dostavljaju se periodično Grupi.

Članak 160.

Ako način provođenja mjera zaštite iz sigurnosnih razloga isključuje mogućnost rada i stjecanja dohotka osobe pod zaštitom, Ministarstvo će joj osigurati financijska sredstva dostatna za život.

Članak 161.

Rukovoditelj ustrojstvene jedinice policije koja provodi mjere zaštite će u slučaju postojanja novih okolnosti vezanih za vrstu i intenzitet ugroze bez odgode naložiti poduzimanje pojačanih mjera zaštite, o čemu će odmah izvijestiti nadležnog rukovoditelja iz članka 157. stavka 1. ovog Pravilnika.

Ustrojstvena jedinica koja je predložila provođenje mjera zaštite će na temelju raspoloživih operativnih saznanja ažurirati prosudbu i plan zaštite, a u slučaju prestanka razloga ili izmjene

okolnosti zbog kojih je zaštita određena će nadležnom rukovoditelju iz članka 157. stavka 1. ovog Pravilnika predložiti obustavu ili smanjenje opsega mjera zaštite.

Mjere zaštite određuju se na vremensko razdoblje do trideset dana.

Prije isteka roka iz stavka 3. ovog članka ustrojstvena jedinica koja je predložila mjere zaštite ažurirat će prosudbu ugroženosti, te predložiti nastavak ili obustavu primjene mjera zaštite.

Glavni ravnatelj policije na temelju obrazloženog mišljenja Grupe predlaže ministru donošenje odluke o produljenju ili obustavi zaštite.

24. Provjera zastave, progon, zaustavljanje, uzapćenje i sprovođenje plovnog objekta

a) Provjera zastave plovila

Članak 162.

Policijski službenici nadzirat će da li je zastava kao znak državne pripadnosti plovnog objekta istaknuta na krmi odnosno krmenom polju za vrijeme dok se plovni objekt nalazi u teritorijalnom moru i unutarnjim morskim vodama Republike Hrvatske.

Kada posada policijskog plovila uoči plovni objekt za koji se ne može utvrditi njegova državna pripadnost ili kada postoji neki drugi razlog za policijsko postupanje, pozvat će zapovjednika plovnog objekta sredstvom veze ili na drugi način da pokaže zastavu državne pripadnosti, priopći ime plovnog objekta, IMO broj, luku pripadnosti, luku iz koje dolazi i pravac plovidbe.

Ukoliko zapovjednik plovnog objekta udovolji zahtjevu iz stavka 3. ovog članka i nema utemeljenih razloga za zaustavljanje plovila, pozvanom plovilu dozvoljava se nesmetana plovidba.

b) Zaustavljanje plovnog objeta

Članak 163.

Ako posada plovnog objekta ne pokaže zastavu ili ne priopći tražene podatke, ili ako postoji opravdana sumnja da je na plovnom objektu ili pomoću njega učinjeno neko kazneno djelo ili prekršaj policijski službenici dat će znak za zaustavljanje.

Policijski službenici mogu zaustaviti plovni objekt prilikom redovne službe na moru u cilju provjere zadovoljavanja uvjeta za sigurnu plovidbu ili opravdanosti boravka posade na plovnom objektu.

Prije davanja znaka plovnom objektu da se zaustavi potrebno je utvrditi točnu poziciju zaustavljanja utvrđivanjem koordinata plovnog objekta, dok se pozicija manjih plovnih objekata za šport i razonodu može odrediti opisno.

Znak za zaustavljanje upućuje se sredstvom veze, vidljivim svjetlosnim ili zvučnim signalom ili znakovima međunarodnog signalnog kodeksa s udaljenosti koja omogućava prijem poziva.

c) Pregled isprava plovnog objekta i osoba na njemu

Članak 164.

Nakon zaustavljanja plovnog objekta, policijski službenici se prekrcajavu na plovni objekt radi pregleda isprava plovnog objekta odnosno isprava članova posade i putnika.

Pregled isprava iz stavka 1. ovog članka može se obaviti i na način da se zapovjedniku zaustavljenog plovnog objekta naredi donošenje isprava na policijsko plovilo u svrhu pregleda.

Ako je zbog nevremena ili drugih razloga nemoguće obaviti pregled, policijski službenici će narediti uplovljavanje u najbližu luku ili sidrište gdje će se obaviti potreban pregled.

Isprave koje plovni objekt mora imati služe kao dokaz o identitetu, sposobnosti za plovidbu i ostalim svojstvima broda, dok se knjige plovnog objekta moraju voditi sukladno posebnim propisima.

Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava smisljeno se primjenjuju i kod pregleda posade, putnika i plovnog objekta.

d) Progon plovila

Članak 165.

Progon plovnog objekta poduzet će se ako postoji osnovana sumnja da je plovni objekt ili njegov pripadak povrijedio propise Republike Hrvatske ili opće prihvaćena pravila međunarodnoga prava te ako se ne zaustavi nakon vidljivoga ili zvučnog poziva za zaustavljanje koji mu je upućen s udaljenosti koja omogućuje da poziv vidi ili čuje.

Progon stranog plovnog objekta može započeti isključivo u unutarnjim plovnim putovima, unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske. U području zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa i nad epikontinentalnim pojasom progon može započeti samo ako su povrijeđeni propisi koji se primjenjuju u tim područjima.

Progon hrvatskog plovnog objekta može započeti i na otvorenom moru.

Progon može trajati sve dok progonjeni plovni objekt ne uplovi u teritorijalno more odnosno na područje pune jurisdikcije druge države ili dok se progon ne prekine. Progon mora biti u kontinuitetu, bez obzira obavljaju li ga dva ili više policijskih plovila ili ukoliko su u progon uključena i druga javna plovila odnosno zrakoplovi ili helikopteri.

Ukoliko se progonjeni plovni objekt ne zaustavi policijski službenici će ga nastojati zaustaviti manevrom policijskog plovila ili uporabom drugog sredstva za zaustavljanje.

Policijski službenik dužan je o započetom progonu odmah izvijestiti operativno-komunikacijski centar nadležne policijske uprave.

e) Uporaba vatrenog oružja u progonu plovila

Članak 166.

Policijski službenik u obavljanju policijskih poslova na moru i unutarnjim plovnim putovima uporabiti će vatreno oružje prema progonjenom plovnom objektu po zapovijedi koju izdaje zapovjednik policijskog plovila.

f) Uzapćenje i sprovođenje u luku

Članak 167.

Ukoliko je plovní objekt zatečen u počinjenju prekršaja ili kaznenog dijela odnosno ukoliko postoji osnova sumnje da je korištenjem plovnog objekta počinjen prekršaj ili kazneno djelo policijski službenici mogu narediti zapovjedniku tog plovnog objekta uplovljavanje u najbližu luku u kojoj je moguće provesti kriminalističko istraživanje, pri čemu policijsko plovilo prati plovidbu uzapćenog plovnog objekta.

U slučaju kada zapovjednik plovnog objekta ili članovi posade uzapćenog plovnog objekta odbiju naredbu o plovidbi u određenu luku ili svojim radnjama onemogućavaju sprovođenje, policijski službenici se prekrcajavaju na uzapćeni plovní objekt te mogu preuzeti zapovijedanje nad uzapćenim plovnim objektom. Radi preuzimanja zapovijedanja nad uzapćenim plovnim objektom na moru, na uzapćeni plovní objekt prekrcaat će se najmanje dva naoružana policijska službenika.

Odluka o uzapćenju plovnog objekta odmah se priopćava zapovjedniku uzapćenog plovnog objekta pri čemu se privremeno oduzimaju isprave plovnog objekta i osoba uz izdavanje potvrde o privremenom oduzimanju predmeta.

Ukoliko je uzapćeni plovní objekt u kvaru, sprovođenje u luku obavlja se organiziranjem tegljenja plovilom specijaliziranim za tu djelatnost, a izuzetno tegljenje može obaviti policijsko plovilo ako se time ne ugrožava sigurnost plovnog objekta i osoba na njemu.

O uzapćenju se sastavlja zapisnik koji sadrži slijedeće podatke: dan i vrijeme uzapćenja, ime i registarska oznaka uzapćenog plovnog objekta, zastava pripadnosti, ime i prezime zapovjednika, poziciju osmotrenja, poziciju početka progona, poziciju uzapćenja te pravna osnova uzapćenja.

Na zahtjev zapovjednika uzapćenog plovnog objekta policijski službenici dužni su podatke o uzapćenju unijeti u dnevnik uzapćenog plovnog objekta.

Policijski službenici dužni su odmah po uzapćenju plovnog objekta izvijestiti operativno-komunikacijski centar nadležne policijske uprave.

25. Radnje poduzete iz sigurnosnih razloga

Članak 168.

Poduzimanje radnji iz sigurnosnih razloga pisanim nalogom nalaže načelnik policijske uprave ili osoba koju on za to ovlasti.

Nalog iz stavka 1. ovog članka uručuje se fizičkoj, pravnoj, odnosno odgovornoj osobi na koju se nalog odnosi najkasnije 48 sati prije poduzimanja radnje iz sigurnosnog razloga.

Iznimno, nalog se može dati i usmeno, uz naknadnu dostavu naloga u pisanom obliku.

VII. OSIGURANJE I ZAŠTITA OSOBA, OBJEKATA I PROSTORA

Članak 169.

Policijski službenik može napustiti objekt, osobu ili prostor koji osigurava samo u situacijama kada se u neposrednoj blizini izvršava kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje se može izreći kazna zatvora od 5 godina ili više, ili kada je to nužno radi sprečavanja izravne opasnosti, osim u situacijama kada napuštanjem mogu biti ugroženi životi i sigurnost šticećenih osoba, objekata i prostora.

VIII. POSEBNE OBVEZE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA PRILIKOM OBAVLJANJA POLICIJSKIH POSLOVA I PRIMJENE POLICIJSKIH OVLAŠTI

Članak 170.

Izravno nadređeni rukovoditelj prije početka obavljanja policijskih poslova dužan je provjeriti jesu li policijski službenici propisno odjeveni, naoružani i opremljeni, te jesu li psiho-fizički sposobni za obavljanje policijskih poslova.

Ako policijski službenik dragovoljno na to pristane, izravno nadređeni rukovoditelj može pomoću odgovarajućih uređaja provjeriti prisutnost alkohola ili opojnih sredstava u organizmu policijskog službenika koji svojim izgledom ili ponašanjem ukazuje na sumnju da se doveo pod utjecaj takvih sredstava.

Izravno nadređeni rukovoditelj dužan je onemogućiti obavljanje policijskih poslova policijskom službeniku koji:

- nije ispravno odjeven ili opremljen dok ne otkloni neispravnost,
- za kojega je odgovarajućim mjernim instrumentom utvrđena prisutnost alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, kao i
- policijskom službeniku koji se odbije podvrći provjeri prisutnosti opojnih sredstava u organizmu.

Nadređeni rukovoditelj će privremeno udaljiti iz službe policijskog službenika koji se odbio podvrći provjeri prisutnosti alkohola ili opojnih sredstava u organizmu za kojeg prosudi da nije sposoban za obavljanje policijskih poslova jer svojim izgledom ili ponašanjem ukazuje na sumnju da se doveo pod utjecaj takvih sredstava.

Članak 171.

Policijski službenici u policijskim postajama, policijskim upravama i ustrojstvenim jedinicama Ministarstva u kojima se izravno obavljaju policijski poslovi, raspoređuju se u službu dnevnim rasporedom rada kojeg u pisanom obliku donosi rukovoditelj ustrojstvene jedinice tjedan dana unaprijed, osim u izvanrednim situacijama koje nije moguće unaprijed predvidjeti i hitnog prekovremenog rada.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 172.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti Pravilnik o načinu policijskog postupanja (»Narodne novine« broj: 81/03.) i Pravilnik o načinu nošenja oružja i streljiva (»Narodne novine« broj: 34/02).

Članak 173.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 511- 01- 152- 38746-2010.

Zagreb, 9. srpnja 2010.

Ministar
Tomislav Karamarko, v. r.

[OBRASCI](#)